КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

22-ЙИЛ ЧИҚИШИ.
№ 89 (5438).
6 МАЙ
СЕШАНБА
1975 ЙИЛ.
Баҳоси 2 тийин.

ПИЛЛАЛИ ХОНАДОН — ТИЛЛАЛИ ХОНАДОН

Баҳор кунларининг бирида Оққўрғон район пиллакорларининг кенгаши бўлиб ўтган эди. Залда ўтирганларнинг учдан икки қисмидан кўпроғи аёллар эди. Президиумдагиларнинг ҳам кўпчилиги — аёллар, мажлис раиси ҳам.

Сўзга чиққан аёлларнинг сўзи ипакдек майин, юракка малҳамдек ёқарди. Улар ўз касбларини шунчалик улуғлаб, ардоқлаб гапирардиларки, ҳар қандай одам ҳам шу касбни эгаллагиси келиб кетарди. Шу касб туфайли эл-юртни ипак билан ясантиришга қўшган ҳиссалари учун орден, медаллар олаётганликлари, бойлик орттираётганликлари, шон-шарафга эга бўлаётганликларини аёллар мароқ билан сўзлашарди.

Шу мажлисда «Озод» колхозининг пенсияга чиққанига бир неча йил бўлган кекса аъзоси Адолат Раҳмонова сўзлади. У илгарилари бунақа мажлисларда гапирмаган бўлса керак, минбар ёнида анча вақт ийманиб, қимтиниб турди. Кейин у «Менинг гапимни шунча одам эшитармиди?» деб президиумдагиларга қаради. Ваҳоланки, қаршисида турган микрофон унинг ана шу сўзларини ҳам залга баланд овоз билан тарқатиб юборган эди. Шунда у «ҳайрият, овозим ҳаммаёққа эшитиларкан», деб кулиб қўйди. Бу гаплар ҳам кўпчиликка эшитилди. Залда енгил кулги кўтарилди. Кейин ая ўзини тўхтатиб олиб, гап бошлади. У кўп сўзлагани йўқ. Бир неча минут гапирди, холос. Аммо, унинг ҳар бир гапи шунчалик мазмунли эдики, мағзини чақадиган бўлсангиз, узоқ ўйлантириб қўярди.

Етмиш уч ёшга кирган Адолат хола мана шундай деди:

— Пилла қуртининг меҳригиёси бор. Кунлар илиб ердан ҳовур кўтарилгандаёқ деҳқон хонадони пилла қурти ҳақида ташвиш чекиб қолади: Бу йил баҳор қанақа келаркин? Тутларнинг куртак ёзиши қанақа бўларкин? Пилла қуртини иш қилиб, вақти-соатида тарқатишсин-да... Мана шуларни ўйлаймиз, баҳор бўлиши билан. Қишлоқда ҳамма ҳаракатга тушиб қолади. Мажлисларда ҳам шу гап гапирилади. Тўрт аёл бирлашдими, айтадиган гап шу: «Бу йил қанча қурт тутмоқчисиз? Қанчадан ҳосил бермоқчисиз? Айтинг, айтинг тутларнинг барги яхши бўлсин-да! Кунлар исиб кетмай пиллаларимизни териб олайлик».

Мен ўттиз уч йилдан бери пилла қурти тутаман. Тўғрисини айтай, ҳар йили кўклам келиши билан қурт тутишни соғиниб қоламан. Боя айтдим-ку, унинг меҳригиёси бор. Иши оғир, одамни чарчатади. Кечалари бедор қилади. Лекин, барибир шу қилаётган ишингиздан хурсанд бўласиз. Негаки, ўйлаб кўринг, энди жонланган қумурсқадек пилла қуртларини олиб келишади. Саватнинг бир бурчагида энди жонланган қуртлар ғимирлаб, инсондан нажот кутади. Тўртта-бешта баргни қайчилаб устига сепасиз, уларнинг барг еяётганини кўрмайсиз, аммо қиймаланган барг сал ўтмай тўрпардага ўхшаб қолади. Демак, қурт ҳаёт кечираяпти. У катта бўлишга интиляпти, пилла ўраш ҳаракатида, инсонга хизмат қилиш ҳаракатида бўлиб қолган. Бугун кўрган пилла қуртлари икки-уч кундан кейин «мошгуруч» бўлиб қолади. Улар қобикларидан чиқиб, энди расмана ҳаракатга тушадилар. Қайчиланган баргларни кўпроқ талаб қиладилар. Кундузи боққанингиз билан иш битмайди, кечаси ҳам хабардор бўлишингиз, барг солишингиз керак. Шундай кунларда одамнинг уйқуси қочади. Худди гўдагини боқиши керак бўлган меҳрибон онадек уйқуда ҳам безовта бўласиз. Хаёлингиз пилла қуртларида бўлиб қолади.

Кунлар ўтади, ҳафталар ўтади. Баргга тўяётган пилла қуртлари тўлғаниб, сўри устида товланиб юради. Биринчи уйқу, иккинчи уйқу, учинчи ёшга ўтганда, ундан кейинроқ шунчалик иштаҳага кирадики, йигирма тўрт соат камлик қилиб қолади. Ҳамма вақт кўз-қулоқ бўлиб туриш талаб қилинади. Қуртни баргга тўйғизишнинг ўзи билан иш битмайди. Хонанинг иссиғи, намлиги китобда айтилганидек бўлиши керак. Тез-тез ғоналаб турмасангиз, тагда қолиб кетган барглар қизишиб, ҳид чиқаради. Хона ҳавосини бузади. Пилла қурти — нозик нарса. Жиндек ҳаво бузилдими, унинг табиати айнайди, солинган баргни иштаҳа билан емадими, пиллани вақтида ўрамайди, ўрагани ҳам юпқа бўлади. Кун ўтадию, ишнинг баракаси бўлмайди. Шунинг учун пилла қуртларини кеча-кундуз тўйдириб боқиш керак. Сўкчаклар ҳамма вақт сийрак бўлиб туриши зарур. Хонанинг ҳавоси, иссиқлик ҳарорати, мўлжалдагидек бўлмаса кўзланган мақсадга етолмайсиз.

Мен сизларга айтдим, ўттиз уч йилдан бери пилла қурти боқаман, деб. Планим бажарилмай қолганлигини эслолмайман. Ҳамма вақт раислардан, райкомлардан раҳматнома эшитиб келаман. Олаётган даромадим ҳам ёмон эмас. Мукофотини айтмайсизми, ҳар йили атлас, бахмал беришади. Бултур «Жигули» машинаси билан мукофотлашди. Пилла қурти боқаётганларга яна қандай марҳамат қилишсин, бундан ортиқ марҳамат бўладими?

Пиллали хонадон — тиллали хонадон, деб одамлар бекорга айтмаган. Пилла қурти боқсанг, хонадонинг бойимай қолмайди. Мен ҳаммангиздан миннатдорман. Бу йил 180 килограмм пилла топширишга сўз бераман. Бу сўзим қуруқ эмас. Чунки, ўтган йили ҳам шунга яқин пилла топширган эдим. 172 килограмм пилла терганимда правлениедан келишиб, «раҳмат кампир, сиздан миннатдормиз» дейишган эди. Шу билан сўзим тамом.

Адолат хола Раҳмонованинг сўзини залда ўтирганлар қарсаклар билан кутиб олишди. У минбардан кетаётиб, микрофонга яна бир тикилди-да, «Одамни овозини шунча узоққа тарқатади-я! Аппаратни чиқарганларга раҳмат!» деб қўйди. Залда яна кулги кўтарилди.

Шунақа! Ҳалол меҳнат қилган одамнинг овози узоқ-узоқларга эшитилади.

С. МАҲКАМОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ВА ВЦСПСда

В. И. Ленин туғилган куннинг 105 йиллигига бағишлаб 1975 йил 19 апрелда Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалик ўтказилди. Шанбаликда 140 миллиондан ортиқ киши қатнашди. Улар саноатдаги, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспортдаги ва халқ хўжалигининг бошқа тармоқларидаги иш жойларида бевосита меҳнат қилдилар, шаҳарлар, қишлоқлар ва посёлкаларни обод қилишда қатнашдилар. Дастлабки маълумотларга қараганда 200 миллион сўмдан кўп иш қилинди ва бу маблағ беш йиллик фондига топширилди. 740 миллион сўмликдан кўпроқ саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилди.

Бутуниттифоқ Коммунистик шанбалик совет кишиларининг юксак онглилиги ҳамда ватанпарварлигини, уларнинг Ленин васиятларига чексиз содиқ эканлигини, Коммунистик партия теварагига монолитдек мустаҳкам жипслашганлигини янги куч билан намойиш қилди. Совет халқининг шанбаликда текин ва фидокорона меҳнат қилганлиги меҳнаткашларнинг КПСС XXIV съезди қарорларини бажариш учун курашда меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги кучайганлигини, КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан 1975 йил план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини барвақт бажариш, умуман тўққизинчи беш йилликни муваффақиятли туғаллашга, КПСС XXV съездини меҳнатда янги ғалабалар билан кутиб олишга бўлган иштиёқини намоён қилди. Бу шанбаликнинг шонли юбилей — совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 30 йиллиги байрамига тайёргарлик пайтида ўтказилганлиги ҳам унинг баланд руҳ, юксак уюшқоқлик билан ўтишига сабаб бўлди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС ишчилар, колхозчилар инженер-техник ходимлар ва хизматчиларга, уруш ва меҳнат ветеранларига, Совет Армияси ва Флоти жангчиларига, студентлар ва ўқувчиларга — Коммунистик шанбаликда актив қатнашган ҳамма кишиларга самимий миннатдорчилик изҳор қиладилар.

Шанбалик натижасида тўпланган маблағ оналик ва болаликни муҳофаза қилишни янада яхшилаш ҳамда уруш ва меҳнат ветеранларига медицина хизматини яхшилаш тадбирлари учун сарфланади.

Пискент районидаги 2-«Пискент» совхози пахтакорлари далаларда мўл ҳосил етиштириш учун астойдил курашмоқдалар. Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Султон Арслонов совхознинг моҳир сувчиларидан ҳисобланади. У шу кунларда ёш ниҳолларни меҳр билан парваришламоқда. Суратда: С. Арслонов. А. Мальцев фотоси.

ШОНЛИ ҒАЛАБА ШАРАФИГА

Тошкент меҳнат коллективларида совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабаси 30 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишлар бўлиб ўтмоқда.

4 май куни Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводининг коллективи шонли санани нишонлади. Ишчилар клубидаги биринчи ўринларни уруш ва меҳнат ветеранлари эгаллашди. Ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан Фахрий президиумга сайланди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов доклад қилди.

Электр слесарлар бригадири, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси Н. М. Железнов, корхона ветерани К. Н. Матвеев, ёш ишчи Н. Куканова, завод бошлиғи Х. Ш. Файзуллаев гитлерчилар фашизми устидан ғалаба қозониш учун олиб борилган умумхалқ курашига шу корхона ишчилари катта ҳисса қўшганлигини гапириб бердилар. Неча юзлаб темирйўлчилар фронтга бориб, душманга қарши жангларда мардлик намуналарини кўрсатдилар. Корхонада қолганлар эса ҳамиша машаққатларни бартараф этиб, чарчаш нималигини билмай, масъулиятли ҳарбий заказларни муваффақиятли бажардилар. Ҳозир ишчилар коллективи шонли айёмни муносиб кутиб олмоқда. Завод меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланганлиги бунинг далилидир.

Ш. Р. Рашидов бир группа уруш ва меҳнат ветеранларига «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонилган ғалабанинг 30 йиллиги» юбилей медалларини топширди.

Йиғилишда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко қатнашдилар.

* * *

Республика меҳнаткашларининг коллективларида совет халқи Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабанинг 30 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишлар бўлиб ўтмоқда.

5 май куни В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи шонли санани нишонлади. Йиғилишда Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко доклад қилди.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов иштирок этди.

«Узбекшахтострой» тресты меҳнатчиларининг тантанали йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов доклад қилди. Бекободда, В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводида Ғалаба байрами шарафига йиғилиш бўлди. Унда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов доклад қилди. Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов В. И. Ленин номидаги Олмалиқ кон-металлургия комбинати коллективининг йиғилишида доклад қилди. Ю. А. Гагарин номидаги «Таштекстильмаш» заводининг коллективи ўз йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орловнинг докладини, Тошкент 1-пойафзал фабрикасининг коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат С. У. Султонованинг докладини тингладилар.

Шу куни республика пойтахти корхоналарида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосарлари Р. Х. Абдуллаева, Г. А. Габриельянц, А. Р. Хўжаев, Ўзбекистон ССР ички ишлар министри, ички хизмат генерал-лейтенанти Х. Х. Яҳёев докладлар қилишди.

Байрам олди тантаналари вақтида уруш ва меҳнат ветеранларининг катта бир группасига «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонилган Ғалабанинг ўттиз йиллиги» юбилей медаллари топширилди.

(ЎзТАГ).

ҒАЛАБА МЕДАЛИ

1945 йил 9 май куни совет халқи ва бутун тараққийпарвар инсоният ғалаба байрамини нишонлаган эди. Ўша куни СССР Олий Совети Президиуми «1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида Германия устидан қозонилган ғалаба учун» медалини таъсис этган эди.

«1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида Германия устидан қозонилган ғалаба учун» медали билан жами 14.800 мингдан ортиқ киши мукофотланди.

Бу мукофот совет халқи душман устидан қозонган жаҳоншумул-тарихий ғалабани эслатиб туради.

(ТАСС).

В. В. ВОРОВСКИЙ НОМЛИ МУКОФОТ

Халқаро журналистика соҳасидаги энг яхши асар учун В. В. Воровский номли 1974 йилги мукофот А. Кривицкийга АҚШ тўғрисида «Литературная газета»да эълон қилинган очерклар серияси учун берилди.

КОММУНИСТЛАР БИЛАН ПАРТИЯСИЗЛАРНИНГ БУЗИЛМАС БЛОКИ

Ўзбекистонда сайлов олди йиғилишлари давом этмоқда. Меҳнаткашларнинг коллективлари шу йиғилишларда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига ўз номзодларини кўрсатмоқдалар.

Тошкент шаҳри ва областдаги йиғилишларда «Қизил тонг» фирмасининг тикувчиси **Маъмура Ваҳобовна Пўлатова**, Ўзбекистон театр жамияти правлениесининг раиси, СССР халқ артисти **Олим Хўжаев**, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бўлим мудири **Геннадий Васильевич Архангельский**, Қуйи Чирчиқ районидаги «Коммунизм» совхозининг механик-ҳайдовчиси **Турди Қосимова**, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ишлар мудири **Темур Азимович Алимов**, Бекобод район партия комитетининг биринчи секретари **Зокир Тожиевич Махсумов**, Тошкент область ижроия комитетининг раиси **Пўлат Юнусович Юсупов**, Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **Меҳринисо Убайдуллаеваларнинг** номзодлари республика Олий Совети депутатлигига кўрсатилди.

* * *

Республикада Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига номзодлар кўрсатишга бағишланган сайлов олди йиғилишлари ҳамма ерда юксак активлик вазиятида ўтмоқда.

Тошкент ва Тошкент областидаги сайлов олди йиғилишларида «Узбексельмаш» заводининг слесари **Владимир Николаевич Сергиенко**, Тошкентдаги 1-босмахона муқовачиси **Мукамбар Йўлдошевна Иноятова**, Тошкент шаҳар партия комитетининг иккинчи секретари **Краснослав Петрович Дудин**, Киров район партия комитетининг биринчи секретари **Гавҳар Қодировна Ҳайдарова**, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси **Воҳид Охунович Козимов**, Янгийўл ёғ-мой комбинатининг ишчиси **Дляра Ибришевна Чапухова**, проходчик-портлатувчи **Олег Васильевич Шмирин** Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлигига номзодлар қилиб кўрсатилдилар.

МАТБУОТ КУНИГА БАҒИШЛАБ

5 май куни Тошкентда совет матбуоти кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Республика, область, шаҳар газеталари, журналларнинг ходимлари ҳамда ишчи-қишлоқ мухбирлари, кўп тиражли ва деворий матбуот активлари, нашриёт, босмахона ва китоб савдоси ходимлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг намояндалари шонли санани нишонлаш учун тўпланишди.

Мажлис аҳли ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Йиғилишда «Қишлоқ ҳақиқати» — «Сельская правда» газетасининг редактори И. Сулаймонов совет матбуоти куни тўғрисида доклад қилди. (ЎзТАГ).

ЛОЙИҲА ҚУВВАТЛАРИНИ ТЕЗРОҚ ЎЗЛАШТИРАЙЛИК

◆ СИРЛАНГАН ИДИШЛАР. ◆ «АИДА» ва «СИЛЕЗИЯ» АГРЕГАТЛАРИ. ◆ ТЎЛА ҚУВВАТ — КЕЛГУСИ ЙИЛДА. ◆ ЙИЛИГА 48 ХИЛДА 48 МИЛЛИОН ДОНА МАҲСУЛОТ

В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи навқирон шаҳарнинг йирик корхоналаридан бири ҳисобланади. Ҳозирги кунда бу ерда янги цех маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Нainки областимиз, балки бутун республикамиз саноатида янги ҳисобланган маҳсулотлар тайёрланяпти бу цехда.

— Коллективимиз, — дейди цех бошлиғи Алексей Александрович Жидков, — айни даврда 1400 кишидан иборат. Цехнинг тўла комплекси ишга тушгач, 3245 ишчи ва хизматчи меҳнат қилади.

— Ишлаб чиқариш планларингиз қандай бажарилаяпти? — сўраймиз цех бошлиғидан.

— Орада бир-икки ойни ҳисобга олмаганда, аъло дейиш мумкин. Цехимиз ўтган йилнинг июль ойи охирида ишга тушди. Шундан буён давлат планлари кўнгилдагидек адо этиб келинмоқда.

Ҳозир металл камчиллиги сезиляпти. Металл бизнинг асосий хомашёмиз. Камчиликнинг сабаби, янги-янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштираётганимиз билан боғлиқ. Қарағанда шаҳридан келтирилаётган металл кастрюль-тарелка учун ярамайди, чунки, сифати пастроқ бўлгани учун чуқур қолипда, яъни чуқур ишлов беришда технология талабларига жавоб бера олмаяпти. Энди Магнитогорск, Череповецк металлургия заводларига буюртма жўнатяпмиз. Вақтинчалик қийинчиликлардан албатта қутуламиз...

— Цехимиз мутлақо янги,— дейди бошлиқ. — Машина-механизмлар ҳам, ишлаб чиқариш жараёнлари ва технология ҳам янги. Шу билан бирга, янги техникани бошқарадиган одамлар — ишчи ва хизматчилар ҳам янги. Тўғри, уларнинг бир қисми корхона қурилиши давом этаётган пайтда мамлакатимиздаги турдош корхоналарда ўқиб, касб ўрганиб келишган. Ана шу мутахассисларимиз янги ўрганган касбларини бу ерда янада мустаҳкамлаш билан кўплаб ёшларга ҳам касб ўргатишди.

...Катта хонада қоғоз қопларда хом ашё. Тепада барабанлар бир маромда айланиб турибди.

— Бу — намлик билан кукунлаш бўлими, — тушунтиради цех энергетиги Расул Исаматов. — Эмаль шу ердан ўз йўлини бошлаб, то идишларга суртиладиган тайёр эмаль ҳолатига келгунча бир қанча жараёндан ўтади. Бу ерда хомашё шликерга, яъни суюқликка айланади.

Кейинги бўлимга ўтдик. Одам бўйи билан баравар кичик станоклардан тортиб, каттакон машиналаргача мавжуд. Бу — штамповка цехи. Смена бошлиғи Қаюм Турсунов янги ускуна олдида ишчилар билан ниманидир муҳокама қилишаётган экан.

— Қаюм ака — кекса металлург, — деб таништирди ҳамроҳимиз. — Йигирма йилдан ортиқ металлургия заводида меҳнат қилганлар. Бу ерда бутун маҳорат ва тажрибаларини ишга соляптилар.

РЕПОРТАЖ

Цехдаги шифт баравар улкан штамповка машиналари билан қизиқдик.

— Булар Япониянинг «Аида» фирмасида тайёрланган, — деди Қаюм ака. — Ҳаммаси бўлиб 12 та. Бу мураккаб машинада Магнитогорскда ўқиб келган штамповкачилар ва ўрта техника маълумотга эга бўлган моҳир созловчи ҳамда энергетиклар меҳнат қилишади. Абдулла Мамараҳимов, Валижон Нурматов, ака-ука Мухтор ва Маҳмуд Эшонхоновлар, Алексей Зинченко шулар жумласидан.

Тўғри заводдан келтирилган тунука ўрамлари «Аида» машинасининг бир томонидан кириб, иккинчи томонидан товоқ, тоғора, кастрюлка ҳолида чиқиб кетмоқда. Бу маҳсулотлар яна бирнечта жараёнлардан ўтгач, сирланади ва складга йўл олади...

Станок қаршисида ёнма-ён ўтириб кастрюлкаларга қулоқ тайёрлаётган қиз ва йигитнинг ишлари билан қизиқдик.

— Ўтган йилнинг охирида ишга келдим, — дейди Маърифат Ўрунова. — Мактабни битириб, металлургия заводида ишладим. Янги, сирланган идишлар цехи ишга тушиши арафасида бир группа дугоналарим билан Магнитогорскка жўнадик. У ерда уч ой давомида штамповкачи касбини ўрганиб қайтдик. Магнитогорскда бирга ўқиган дугоналарим Раҳима Мамараҳимова, Рашида Мухамедгалиналар билан ёнма-ён ишлаяпмиз. Ишимдан ,касбимдан хурсандман.

Маърифатнинг айтишича, у Новокузнецкда ҳам уч ой сирланган идишларга гул солишга ўқиб келган. Келгуси йилда корхона лойиҳадаги қувват билан ишлай бошлагач, гулли сирланган идишлар ишлаб чиқариш ҳам ўзлаштирилади...

Кейинги участкага ўтамиз. Бу ердаги улкан, узун механизмлар ичида конвейер ҳаракат қилиб турибди. Идишлар унча-мунча зангдан, кирдан ва лойдан ҳоли бўлиб, топ-тоза ювилиб чиқяпти. Булар Польшанинг «Силезия» агрегатлари экан. Майрам Юсупова, Тўтихон Зокирова, Зинаида Кудревалар идишларни тахлаб, навбатдаги конвейерга жойлаб юборишяпти.

Пайвандлаш бўлимида эса конвейер бўйлаб қатор ўрнатилган станокларда йигит ва қизлар кострюлкага қулоқлар ўрнатишмоқда. Ҳамма участкада асосан ёшлар. Шунда цех бошлиғининг ахбороти ёдга келди: коллектив аъзоларининг ўртача ёши — 21.

Ҳозир сирланган идишлар цеҳида саккиз хил маҳсулот чиқарилмоқда. Айни кунларда эса сирланган челакларнинг дастлабки намуналари тайёр бўлди. Йил охиригача жами маҳсулот тури 18 тага етади. Лойиҳа бўйича эса 48 хил сирланган идишлардан ҳар йили 20 минг тонна ишлаб чиқарилиши кўзда тутилган. Цех кенгаяпти. Келгуси йилда, яъни, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида корхона коллективи 25 минг тонна маҳсулот — 48 хилда 48 миллион дона сирланган идишлар ишлаб чиқаришга аҳд қилди. Улар Буюк ғалабанинг 30 йиллиги шарафига пландан ташқари 120 тонна маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олганлар.

Коллективнинг аъло кайфияти, ҳар бир ишчидаги иштиёқ ва ифтихор туйғуси давлат планлари ва мажбуриятларнинг шараф билан бажарилишидан, Бекобод сирланган идишларининг аҳоли эътиборини қозонишидан далолат бериб турибди!..

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ.

ТАШАББУСКОРЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ТАЪЗИМ СИЗГА, МАЪМУРА ОПА!

Агитбригада билан хонадонларни айланиб юрган Маъмура опа аёлларга тўқимачилик комбинати ҳақида тўлиб-тошиб сўзлаб, Ўрта Осиёдаги энг йирик корхоналардан бўлган бу комбинат ишчи кучига муҳтож эканлиги, айниқса, маҳаллий кадрларга талаб катта эканлигини куйиб-пишиб гапирганди.

— Инобатхон, бола-чақа дейсиз, ахир, комбинат қошида ясли бор, боғча бор. Болали аёллар учун барча шароит муҳайё. Меҳнат қилганга нима етсин, синглим! — дерди Маъмура опа.

Уни қуршаб олган аёллар қизиқиб, ҳаяжонланиб турли саволлар ёғдиришарди. Розия исмли аёлнинг кўзлари ёшланди: опажон, меҳнатга чанқоқман. Бола-чақа, уй-жой деб ўтириб, қолдим-да. Албатта, бораман ишга, ишонаверинг...

Ўша йилларни эслар экан, Маъмура опа мийиғида жилмайиб қўяди. Ҳозир Розия Валиева биринчи йигирув фабрикасида таниқли. У билан бир кунда ишга келган Инобат Раҳимова ҳам комбинатда ўзлигини таниди. Биргина булар эмас, қанчадан-қанча аёллар ўзларини комбинат ҳаётига боғлаб, меҳнатдан бахт топганликлари учун Маъмура опадан миннатдорлар.

Маъмура опа Тўлаганова комбинатимизнинг ҳақиқий жонкуярларидан. 1948 йилдан бери шу ерда ишлайди.

Бу аёл ўзининг ярим асрдан ортиқроқ умрида жуда кўп хайрли ишларни амалга оширди. 1956 йилдан бери партия аъзоси бўлган Маъмура опа Тўлаганова доимо жамоатчилик ишларида актив қатнашиб келади. У қаерда бўлмасин, гоҳ фабрика касаба союз комитети аъзоси сифатида, гоҳ бошқарма партия ташкилоти бюросида, гоҳ хотин-қизлар советида чинакамига ишчанлик, фидокорлик кўрсатади, топширилган ҳар бир вазифани сидқидилдан адо этади.

Яқинда комбинат бошқармасида совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 30 йиллигига тайёргарликнинг бориши ҳақида партия мажлиси бўлиб ўтди. Музокарада сўзга чиққан коммунистлар орасида Маъмура Тўлаганова ҳам бор эди.

— Улуғ Ватан урушида укам, поччам ва жияним иштирок этишган. Акам Нишонбой Муродов — уруш инвалиди. Укам Хошимжон эса 18 ёшда фронтга жўнаган эди. У 19 ёшда Любомир шаҳри остоналарида қаҳрамонларча ҳалок бўлди. Мен бугун уларнинг азиз хотираларини ҳурматлаб улар учун, урушда ҳалок бўлган тўқимачилар учун ва бошқа кўплаб оталар-акалар, укалар учун меҳнат қилишга қарор қилдим. Биринчи йигирув фабрикасида уч шанба бепул ишлаб бераман. Тайёрлаган маҳсулотдан келадиган даромад ва яна беш кунлик иш ҳақимни Тинчлик фондига ўтказаман.

Ҳозир оиламиз қийинчилик нима эканини билмайди. Аммо, уруш йилларининг биргина кунини эслаш кифоя. Шунинг учун ҳам мен ҳар йили беш кунлик иш ҳақимни Тинчлик фондига ўтказиб бориш ниятидаман. Бу, дарёдан томчи бўлса ҳам, шу бугунги фаровон ҳаётимизга, тинч, беғубор осмонимизга мен-кекса қалбнинг шукронаси сифатида қабул қилингай...

Мажлис аҳли тўлқинланиб кетди. Уруш ветерани, кекса коммунист А. К. Самойлов сўзга чиқди: чуқур таъзимимни қабул эт, Маъмура! Раҳмат сенга!

— Таъзим сизга, Маъмура опа! — Бу мажлисда қатнашаётган ҳар бир коммунистнинг юрак сўзлари эди...

Эртасигаёқ бу ташаббус алоҳида бир руҳ билан бутун комбинат бўйлаб қулоч ёзди.

З. УМИРОВА,
комбинат ходими.

ҚИШЛОҚДА ТУРМУШ ВА МАДАНИЯТ

Юксак турмуш маданияти учун кураш мамлакатимизда ривожланган социалистик жамият шароитида муҳим аҳамиятга эга бўлган вазифа бўлиб қолди. Ҳеч қаерда халқ оммаси чинакам маданиятдан биздагидек манфаатдор эмас, ҳеч қаерда маданият масалалари биздагидек чуқур ва изчил қўйилмайди, — бу ленинча қоида Коммунистик партия ва Совет давлатининг қишлоқда маданиятни юксалтириш масалаларига кун сайин катта эътибор бераётганлиги билан тасдиқланмоқда.

КПСС Программасида ва партиямиз XXIV съезди қарорларида турмушни коммунистик асосда қайта қуриш, меҳнаткашларнинг маданий савиясини ошириш масалаларига катта эътибор берилган. Меҳнаткашларнинг ижтимоий активлигини ошириш, турмушни коммунистик асосда қайта қуриш аҳолининг маданий ўсишига боғлиқдир.

Совет ҳокимияти йилларида қишлоқларимиз қиёфаси, деҳқонлар меҳнатининг характери тубдан ўзгарди. Ўзбек қишлоқларида чинакам маданий революция амалга оширилди. Эндиликда қишлоқларимизда олий ва ўрта малакали мутахассисларнинг катта армияси: агрономлар, техник ва ветеринария ходимлари, инженерлар, ўқитувчи, врач ва ўрта медицина ходими ҳамда халқ хўжалигининг бошқа кўпгина мутахассислари яшамоқда ва меҳнат қилмоқда.

Қишлоқда турмуш ва маданиятни юксалтириш учун кўп иш қилинди. Ўтган беш йил мобайнида колхоз ва совхозларда уй-жой ва маданий-маиший хизмат кўрсатадиган талайгина муассасалар қурилди. Қишлоқларда газ, водопровод суви билан таъминлаш тобора кенг йўлга қўйилмоқда. Аҳолига коммунал хизматни яхшилаш соҳасида муҳим тадбирлар амалга оширилди. Маиший хизмат анча ривожланди. Республикада аҳолига хизмат кўрсатадиган 700 га яқин замонавий корхона барпо этилди, хизмат кўрсатиш ҳажми 2,6 баравар, қишлоқ жойларда эса 4,3 баравар ўсди. Ҳозирги пайтда қишлоқ жойларда аҳолига кўрсатилаётган маиший хизматларнинг тури 300 дан ортиқдир. Бу эса В. И. Ленин айтганидек, аҳолининг, айниқса хотин-қизларнинг майда уй-рўзғор (кир ювиш, овқат пишириш, бола тарбияси билан шуғулланиш) ишларидан озод қилиш ва кишиларнинг бўш вақтларидан мақсадга мувофиқ фойдаланиш учун имконият яратиб беради.

Кино, радио, телевидение, газета ва журналлар қишлоқ аҳолиси турмушининг таркибий қисмига айланмоқда. Қишлоқ жойларда меҳнаткашларга кино ва концерт кўрсатиш, лекция ва суҳбатлар уюштириш билан бирга уларнинг умумий билим савиясини ва маданий даражасини кўтариш мақсадида ташкил этилган халқ университетлари самарали иш олиб бормоқда.

Турмушни коммунистик асосда қайта қуриш — ғоят мураккаб ва қийин вазифа бўлиб, уни бир йўла, кампаниячилик билан эмас, балки кун сайин, қунт билан ва аниқ мақсадни кўзлаб амалга ошириш керак. Ҳаётнинг барча соҳалари каби янги турмуш ҳам стихияли равишда эмас, балки онгли равишда, план асосида қурилиши лозим. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг турмуш маданиятини ошириш масаласини махсус кўриб чиққан Пленумлари ижтимоий муносабатларнинг турмуш каби муҳим ва мураккаб соҳасини қайта қурмай туриб коммунизм бунёд этиб бўлмайди, деб таъкидлади. Мазкур пленумлар бу муҳим вазифани ҳал қилишнинг конкрет йўлларини белгилаб берди. Юксак турмуш маданияти учун кураш — аввало янги инсон учун, шахснинг ҳар томонлама камол топиши учун кураш, барча эскилик сарқитларини турмушдан, оилавий муносабатларнинг ҳамма соҳаларидан сиқиб чиқариш, халқнинг прогрессив традицияларини ривожлантириш ва янги, социалистик анъана ва маросимларни қарор топтириш учун, совет кишилари турмушига коммунистик муносабатларни сингдириш учун кураш демакдир.

Бу муҳим ишнинг муваффақияти нимага боғлиқ? У кўпгина фактларга, жумладан колхоз ишлаб чиқариши ва ишлаб чиқариш коллективларининг колхозчилар турмуш маданиятини оширишга қай даражада таъсир қилишига, кишиларнинг шахсий турмушини ҳозирги замон талаб ва эҳтиёжлари асосида қайта қуриш ва уларни обод турар-жой билан таъминлашга, ижтимоий турмуш тараққиёти даражасига боғлиқдир.

Республикамиз қишлоқларида турмуш маданиятини қайта қуришда халқ турмуш маданияти университетлари катта роль ўйнамоқда. Ҳозир республикамизда 1523 халқ университетлари ишлаб турибди, шундан 800 дан ортиқроғи қишлоқ жойларда иш олиб бормоқда. Бу маданият даргоҳларида 159 мингдан зиёд меҳнаткашлар таълим олмоқда. Халқ университетлари қишлоқ меҳнаткашларини социалистик маданият, этика ва эстетика, илмий атеизм асослари билан қуроллантирмоқда, хотин-қизларни маданий уй рўзғор юритишга ўргатмоқда. Шу билан бирга бу ерда санитария ва гигиена ҳақида, оиладаги муносабат ва болаларни тарбиялаш ҳақида лекциялар тинглаш билан бирга уйни қандай безаш, меҳмон кутиш, рўзғор ишларини юритиш масалалари ўрганилади. Университетдаги машғулотлар турмушни яхшилашга, колхозчиларнинг маданий жиҳатдан ўсишига анча самарали таъсир кўрсатмоқда.

Қишлоқда турмуш маданиятини юксалтиришнинг муҳим омилларидан бири шаҳар билан қишлоқ орасидаги хўжалик ва маданий алоқанинг тез ўсишидир. Ҳозирги пайтда социалистик шаҳарлар қишлоққа унинг моддий техника базасини мустаҳкамлашда, маданий, техник даражасини ўстиришда, турмушни қайта қуришда катта ёрдам кўрсатмоқда. Пойтахт областимизнинг саноат корхоналари, илмий, маданий, медицина ва маиший муассасалар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари қишлоқларни оталиққа олиб, маданият муассасалари қуришда, ремонт қилишда, жиҳозлашда ва безашда, уларни малакали кадрлар билан таъминлашда қишлоқ аҳолисига катта ёрдам бермоқдалар. Шаҳар маданият ва санъат муассасаларининг қишлоқларга гастроллари, оталиқ ёрдамлари уюштирилмоқда, шоир ва ёзувчилар, олимларнинг колхоз ва совхозлар меҳнат аҳли билан учрашувлари, ижодий, илмий суҳбатлари ўтказилмоқда. «Ўроқ ва Болға» сингари шаҳар билан қишлоқ ҳамкорлиги байрамлари бўлмоқда. Шаҳарнинг қишлоққа ёрдами қишлоқ маданий ҳаётини яхшилаш ва турмушни қайта қуришда муҳим восита бўлиб келди ва келмоқда.

Шунга қарамай, Ўзбекистон КП Марказий Комитети XIII Пленумида қайд қилинганидек қишлоқ жойларда турмуш маданияти ҳали орқада қолмоқда. Республиканинг кўпгина аҳоли пунктлари обод эмас, кўриниши хунук. Қишлоқ жойларда ҳозиргача эски усулда пахса деворли уйлар қуриш давом этмоқда. Бу билан бирга, қишлоқ жойларда кишилар меҳнат қилиб топаётган мўл даромадларига яраша маданий ҳаёт кечираётганлари йўқ. Уларнинг уйларига кирсангиз, рўзғор анжомларининг аралаш-қуралаш, бетартиблигини кўрасиз. Деворларда қўша-қўша гиламлар осиғлиқ туради-ю, лекин стол, стул, замонавий мебеллар, спорт буюмлари, вилка, қошиқ, вешелка каби маданий буюмлар бундай хонадонларда деярли кўринмайди. «Топган бошқа-ю, тотган бошқа», деб шуни айтсалар керак.

Меҳнаткашларни сиёсий, маданий ва эстетик жиҳатдан тарбиялашда, қишлоқда турмуш маданиятини юксалтиришда маданият уйлари, клублар, кутубхоналар, ўқиш хоналари, катта роль ўйнаши лозим.

Шу нарса равшанки, маданий-оқартув ишлари қаерда яхши ташкил қилинган бўлса, ўша жойда колхоз ишлаб чиқаришнинг кўрсаткичлари, меҳнат унумдорлиги юқори бўлади, турмушда эскилик сарқитлари учун ўрин бўлмайди. Қаерда кишиларнинг дам олиши, турмуши нормал ташкил қилинмаган бўлса, худди шу ерда руҳонийлар ўз фаолиятини активлаштиради, эскилик сарқитлари, урф-одат ва бидъат-хурофотлар жонланади. Шунинг учун қишлоқда турмуш маданиятини юксалтириш зарарли урф-одат ва маросимларга, ўтмиш сарқитларига қарши муросасиз кураш олиб боришни тақозо қилади. Коммунистик турмуш ўз-ўзича, моддий шарт-шароитлар вужудга келиши билан пайдо бўлади, деб ўйлаш хато бўлур эди. Янги турмушнинг ғалаба қилиши кўп жиҳатдан кишиларга, уларнинг онги ва маданий савиясига, коммунистик аҳлоқ қоидаларини ўзлаштириб олишларига боғлиқдир. Инсонни керакли нарсалар билан таъминлашнинг ўзи кифоя қилмайди, шу билан бирга уларни жамият бойлигидан оқилона фойдаланишга, социалистик турмуш қоидаларига риоя қилишга ҳам ўргатмоғимиз лозим. Яхши уйлар қуришнинг ўзи кифоя қилмайди, бу уйларда янгича, чиройли, юксак дид билан яшашга ҳам ўргатмоғимиз керак.

Коммунистик партия қишлоқда турмуш маданиятини, қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш тўғрисида доим ғамхўрлик қилиб келмоқда. Тўққизинчи беш йилликда бу соҳада катта вазифалар қўйилган. Беш йилликнинг муҳим хусусияти шундан иборатки, унда кўзда тутилаётган янги муҳим тадбирлар Совет Иттифоқида турмуш даражасини ёппасига ошириши билан бир вақтда, қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини шаҳар аҳолисининг турмуш даражаси билан тағин ҳам кўпроқ яқинлаштиришга имкон беради. Қишлоқ хўжалигига капитал маблағлар сарфлашнинг анча ўсиши, маданий-маиший муассасалар қурилишининг кенгайтирилиши, кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришнинг кўпайтирилиши, улар сифатининг яхшиланиши, маиший хизмат кўрсатишни тубдан яхшилаш — буларнинг ҳаммаси совет кишиларининг турмуш маданиятини юксалтиришга қаратилгандир.

Қишлоқ турмуш маданиятини юксалтириш — умумпартия, умумхалқ ишидир. Кишиларнинг бутун ҳаётини, бутун турмуш тарзини коммунистик асосда қайта қуриш йўли билангина коммунизм кишисини муваффақиятли тарбиялаш мумкин.

Э. ЮНУСОВ,
Қ. ОРИПОВ,
фалсафа фанлари кандидатлари.

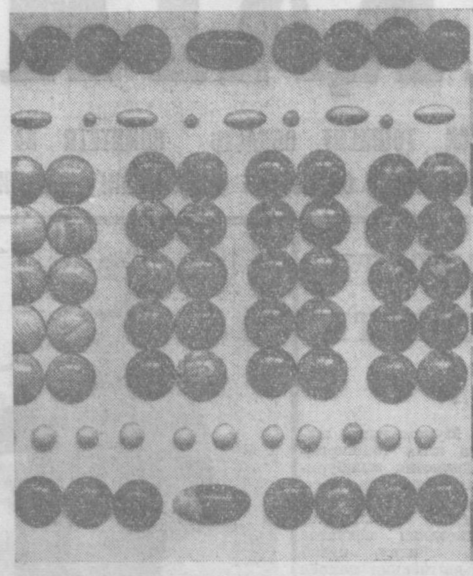

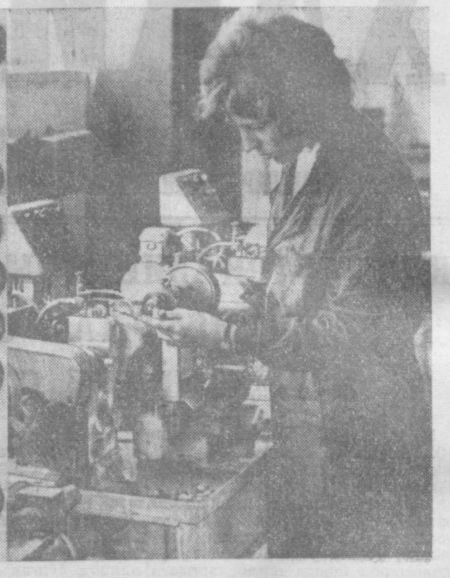

СССР геология министрлигининг ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли ихтисослаштирилган экспедиция цехи коллективи Тошкент заргарлик фабрикаси буюртмаси билан бу йил амозонит тошларидан 300 минг сўмлик кобашон тайёрлаб бериш мажбуриятини олишган. Суратларда: (чапда) турли рангдаги корашонлар, (ўнгда) экспедициянинг энг илғор ишчиларидан бири Ольга Антимонова.

Г. Григорьев,
(ЎзТАГ фотоси.).

Тошкентдаги бадиий буюмлар фабрикасининг ишчиси Ўлмас Исроилова бу даргоҳда 17 йилдан буён ишлаб келмоқда. Унинг қўлидан чиқаётган маҳсулотлар фақат аъло сифат билан қабул қилинади.

Суратда: Ў. Исроилова

Г. Эгамбердиева фотоси.

САЙЛОВДАН—САЙЛОВГАЧА

ЮКСАЛИШ ЙИЛЛАРИ

Республика Олий Советига ва маҳаллий Советларга бўлган олдинги сайловда Энгельс номли колхоз ташкил топганига энди бир йил тўлган эди.

Хўжалик меҳнаткашлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошира бориб, ўтган давр мобайнида колхозни иқтисодий жиҳатдан ривожлантирибгина қолмай, турмуш маданиятини ошириш, жонажон қишлоқни ободонлаштириш соҳасида ҳам диққатга сазовор кўп иш қилдилар.

Қишлоқ учун кейинги тўрт йил чинакам юксалиш йиллари бўлди. 120 хонадон янги уйларга кўчиб ўтди. Янги посёлкада турар-жойлар, учта типовой дала шийпони қуриб битказилди. Чанги-Ҳисаракда водопровод тармоқлари ўтказилиб, кўприк солинди.

Икки участка ўртасидаги катта массивда ташкил топган маъмурий марказни колхоз қишлоғининг кўрки, дейишлари бежиз эмас. Массивда қўшқаватли правление ва партия ташкилотининг биноси қурилди. Маданий ва маиший хизмат кўрсатиш уйлари, ошхона ва қизил чойхона ишлаб турипти. 190 ўринга эга бўлган замонавий боғча биноси йил охиригача фойдаланишга топширилади. Замонавий устахонага эга бўлган йирик трактор парки ва автомобиль гаражи ремонт ишларини йил давомида бажариш имкониятини яратди.

М. ТУРСУНОВ.
Юқори Чирчиқ району.

Айни кунларда Чирчиқдаги қаттиқ қотишмалар ва ўтга чидамли металлар комбинатида байрам олди меҳнат вахтаси қизғин давом этмоқда. Буюк Ғалабанинг 30 йиллигини юксак меҳнат кўрсаткичи билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақада корхона ветерани Абдували Худойберганов пешқадамлик қилаётир.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

САНСАЛОРЛИКНИНГ ЧЕКИ БОРМИ?

Маълумки, сув — табиатнинг энг нодир неъматларидан бири. Доно ота-боболар ҳам яхши ўғил-қизларни «Сувдай сероб бўлгин» деб дуо қилишади. Шунақа, сув аввало тирикчилигимиз манбаи, тўкинлик ва ободончилик омили... Эҳ-ҳе, агар санайверсак сув мадҳи ҳеч қандай китобга сиғмайди. Энди мана шу сув атрофида бўлаётган ҳангомалардан бир шингил эшитинг.

Бундан бир қанча йиллар муқаддам пойтахт атрофи аҳолисини тиниқ тоза сув билан таъминлаш оқсаб қолган эди. Ичимлик сув бочка ва цистерналарда шаҳардан келтириларди. Бу ҳол кўпчиликни ташвишга солди, албатта. Тошкент «Водоканал» тресты шу районлар аҳолисига пойтахт сув омборидан ҳар кеча-кундузда 25 минг куб метр сув етказиб бериш ҳақида топшириқ олди. Бунинг учун 52 километр узунликдаги сув ўтказгич қуриш керак эди.

Сув узатиш қурилмасининг лойиҳасини республика Қишлоқ хўжалик министрлигининг буюртмасига кўра «Ўзгипсельстрой» институти тайёрлайдиган бўлди. Лойиҳа бош инженери қилиб Р. М. Финкельштейн белгиланди. Лойиҳа-ҳужжатлаштириш ишлари «Водоканал» тресты томонидан 1968 йилда берилган техник шартлар асосида олиб борилди.

Кўп ўтмай сув узатиш қурилмасининг буюртмачилик ҳуқуқи республика собиқ Совхозлар министрлигига ўтиб қолди. Ҳамма ҳайрон. Нега? Аммо, бир нафас сабр қилинг. Министрлик ўз навбатида буюртмачилик вазифасини чет эл ускуналари асосида чорвачилик комплекслари қуриш дирекциясига юклади. Бу дирекциянинг сув узатиш масаласи билан манфаатдорлиги йўқлиги учун иш роса кетга сурилди. Чунки, сув узатиш линияси қурилиши чорва комплексларини сув билан таъминлашга мутлақо алоқаси йўқ иш эди. Ҳар ҳолда директор Г. Александров шу фикр билан ўзига ўзи таскин берди.

Дирекция бўйсунадиган бош бошқарма «Ўзглавживотпром»даги ўртоқлар ҳам ўз соҳалари билан алоқадор бўлмаган қурилишни тезлаштиришни Г. Александровдан етарли талаб қилмадилар. Бу аҳволга Совхозлар министрлигининг капитал қурилиш бош бошқармаси ҳам тамошабин бўлиб қолаверди.

1975 йилда сув узатиш қурилмаси объекти учун 956 минг ўрнига 300 минг сўм маблағ ажратилди. (Бу орада дирекция штатида қисқариш бўлиб, қурилиш ишлари сифатини текширувчи техник назоратчи ишдан бўшатилди).

Ўтган йилнинг бошида группавий сув узатиш қурилишининг биринчи навбати (16 километри) фойдаланишга топширилди. Қишлоқ хўжалик министрлиги дарҳол хўжалик ҳисобида ишлайдиган ремонт-эксплуатация бошқармасини тузиб, унга шаҳар атрофи зонасини хўжалик ва истеъмол суви билан таъминлаш вазифасини топширди.

Хўш, бу ишни бошқарма эплайяптими? Унинг олдида талай муаммолар кўндаланг бўлиб турарди.

«Водоканал» тресты Қодрия сув омборининг бош иншоотидаги иккинчи баландлик насос станциясини вақтида ишга туширилишини таъминламади. Сув дарвозаси қурилишнинг техник шартларини 1969 йилда тақдим қилиб, трест станция қурилишини 1971 йилда битказишни ёзма равишда тасдиқлаган эди. Кейинчалик бу муддат 1972 йилга сурилди. Аммо мана шу ваъда ҳам қоғозда қолиб кетди, иш бугунги кунгача судралмоқда. Бошқача қилиб айтганда, «Водоканал» трестининг чалкаш режалари сув узатишни нормал йўлга қўйишни хавф остида қолдирди.

Бу аҳволда сув муаммосини қандай ҳал қилиш керак? Ишбилармон ўртоқлар Қодрия сув омборига иккита насос ўрнатишни таклиф қилишди. Таклиф роса уч йил му-

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ҳокама қилинди ва ўтган йилнинг биринчи кварталида йилига 40 минг дона тухум етиштирадиган Бўстонлик парранда фабрикасига сув етиб келди. Хурсандчиликдан фабрика ишчилари дўппиларини осмонга отишди, товуқлар ирғишлаб шундай қоқолашдики, аста қўяверасиз. Бироқ, бу кайфият узоққа чўзилмади — ремонт-эксплуатация бошқармаси фабрикани ҳафтасига икки-уч марта фақат икки соатдангина сув билан таъминлашга ўтди. Бунга ҳам фабрикадагилар аранг кўникишган эди, шу йилнинг январидан бошлаб сув бутунлай берилмай қўйди.

Нима гап бўлди, дерсиз? Гап шундаки, мутасаддилар 1974 йилнинг иккинчи кварталида сув узатиш трассасининг биринчи навбати орқали келаётган сувни Орджоникидзе районининг 10 мингга яқин аҳоли яшайдиган тўртта посёлкасига буриб юбордилар. Бунга сув омборига вақтинча қўйилган насослар ишлатилди.

Аҳоли тиниқ ва тоза сув билан таъминланганлиги, албатта, катта ютуқ. Лекин, сувдан фойдаланишда тартибсизликлар рўй бераётганлиги натижасида сув кўплаб исроф бўлаётир. Сув шохобчаларига ўлчагичлар ўрнатилмаган, ҳисоб-китоб эса шундоқ кўз билан «чамалаб» олиб борилади. Ҳатто, посёлкалардаги томорқа, ёрдамчи хўжаликлар ичимлик сув билан суғорилаётганлиги хўжасизлик ва ўзибўларчиликнинг яққол белгисидир. Вақтинча насослар суткасига 5 минг кубометрдан кўпроқ сув ҳайдаб бераётир. Агар ундан тежаб фойдаланилса, шу ҳажмдаги сув бир вақтнинг ўзида ҳам тўрт посёлка аҳолиси, ҳам парранда фабрикаси учун етарли бўлур эди.

Яна группавий сув узатиш қурилишига қайтамиз. Шу йилнинг март ойида қурувчилар узатиш трассасининг яна 16 километрини қуриб бўлдилар. Бу қувончли хабар ремонт-эксплуатация бошқармасининг бошлиғи Т. Шамсиевни хурсанд қилмади, балки пешонасини тириштирди:

— Ҳозир бу нимага керак? Ахир биринчи навбат абонентлари учун сув етмаётир-ку, иккинчи навбат абенентларимизни нима билан таъминлаймиз? Аввало, «Водоканал» насос станциясини битказсин, сув узатишни нормал йўлга қўйсин, кейин...

Кўрдингизми, бундай воқеани энг моҳир драматург ҳам ўйлаб тополмайди: буюртмачи қурувчиларни қистамади, улар эса ишни бажариб қўйишди. Энди бўлса, группавий сув узатиш трассасининг иккинчи навбатини қабул қилишга оёқ тирашмоқда. Ҳадемай охирги учинчи навбати ҳам битади. Ўртоқ Шамсиев ўшанда нима деркин?

Халқимизда «Энагалар еттита, аммо болага кўз-қулоқ қани?» деган нақл бор. Бу ҳангомада ҳам худди шундай — «энагалар ҳақиқаттан еттита: республика Қишлоқ хўжалиги ва собиқ совхозлар министрликларининг капитал қурилиш бўйича бош бошқармалари, чорвачилик саноати бош бошқармаси ва унинг чорва комплекслари қурилиши бўйича дирекцияси, республика Қишлоқ қурилиши министрлигининг 23 ва «Сельтрансспецстрой» трестлари, ва ниҳоят, Тошкент атрофи зонасини хўжалик ва ичимлик суви билан таъминлаш бўйича ремонт-эксплуатация бошқармаси. Булардан бошқа яна баъзи шу қурилишдан манфаатдор идораларни ҳам эслаб ўтиш лозим. «Ўзптицепром», Орджоникидзе ва Калинин районлари ижроия комитетларининг капитал қурилиш бўлимлари, Қишлоқ хўжалик министрлиги ирригация бошқармасидаги ўртоқлар ҳам ҳар хил қоғозбозликка чек қўйиб пойтахт атрофи районлари, қишлоқ аҳолисини мумкин қадар тезроқ тоза сув билан таъминлаш тўғрисида ўйлашлари керак эди.

Бундан буён, бизнингча, юқорида номлари санаб ўтилган идоралар ўрнига бу масъулиятли ишни бутун жавобгарлиги билан ягона ташкилотга — Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлигининг ремонт-эксплуатация бошқармасига топшириш керак. Шундагина, сансалорликка чек қўйилиши мумкин.

Д. ПОЛЕВОЙ.

ПАРТИЗАН

ОЧЕРК

УМР — оқар дарё, дейишади. Ҳаёт тез ўтиб боради. Кўп нарсалар аста-секин хотирадан кўтарилиб кетади. Аммо шундай воқеалар ҳам борки, бир умр эсда қолади.

Оддий колхозчи, миришкор боғбон Деҳқонбой Қосимов ҳаёти ҳам ана шундай унутиб бўлмас воқеаларга бой.

У муқаддас она еримизни топтаган малъун душманнинг адабини бериб, ҳаёт-мамот жангдан ғалаба билан, кўкси тўла орден-медаллар билан қайтган эр йигитлардан. Халқ қасоскори, жасур партизан. Афсонавий партизан отрядининг командири, Совет Иттифоқи Қаҳрамони Д. Н. Медведев ёзган «Матонатли кишилар» машҳур китобининг қаҳрамони.

Қуйида биз партизан Деҳқонбой Қосимовнинг жанговар ҳаёти, катта матонати ҳақида ҳикоя қиламиз.

...ДЕҲҚОНБОЙ ака эрта билан боғ айланишни яхши кўради. Боғбон бўлгани учунмас, табиатан ўзи шунақа одам. Унинг таърифича, тонгда ҳамма-ҳамма нарса гўзал, пок. Суҳбатдошимиз гўзалликни қалбдан шунчалар талқин қилардики, унинг нозик, беғубор табиатидан борган сайин ҳайратланардик. «Сенга гўзал кўринган нарсани ўз қўлинг билан ярата олсанг — бахтлисан», деди сўз орасида. Ҳақ гап! Зеро унинг ўзи шундай. Ҳаёт кўрган, меҳнат кўрган одам. Боғ гўё азиз фарзанди. Атайлаб ўстирган, авайлаб сақлайди.

Боғ кезиб қайтган Деҳқонбой ака қўрғонча яқинидаги оппоқ бўлиб гуллаган олма ёнида тўхтади. Урушдан келган йили эккан. Ҳар йили шиғил-шиғил ҳосил беради. У олма тагидан эски тўнгакка ўтириб, чаманга маҳлиё боққанча ҳаёлга чўмди: новдаларни безаган ғужғон гуллар атрофида бол арилар ғувиллашар, боғ шабадаси эпкинига олма гуллари дув тўкилар, лайлак қордек учқунлаб, кўм-кўк майсалар устига аста тўшаларди. Нечундир шу тоб кўз олдида суронли йиллар, Ровно ўрмонларининг нотинч қаҳратон қиш манзаралари гавдаланди.

ДОМ-ДАРАКСИЗ

... 1939 йил. Тракторчилар бригадаси механиги Деҳқонбой Қосимов армия сафига жўнади. Хизматни собиқ Каменец-Подольск области шаҳарларидан бирида ўтади. Ақли тийрак, чайир ҳамда абжир Деҳқонбойдан командирлар хурсанд эди. Миномётдан отиш аълочиси. Унинг қисмда бошқа қобилияти ҳам ошкор бўлиб қолди. Ўқишни тугата олмаган, меҳнат фаолиятини эрта бошлаганига қарамай, у украин, поляк тилларини осонгина ўрганиб олди.

Уруш бошланганда Деҳқонбой Тернополь яқинида хизмат қиларди. Қисм қўмондонликнинг буйруғи билан дарҳол давлат чегараларимиз томон йўл олди. Душманнинг беқиёс катта кучларини тўхтатиб қолиш учун чегара қўшинларимизга мадад бериш керак эди. Аммо, душман мудофаамизни ёриб ўтишга улгурган, бало-қазодек мамлакат ичкарисига бостириб кирарди.

Первомайск шаҳри ёнида фожиа рўй берди: Деҳқонбой хизмат қилаётган қисм қуршовда қолди. Даҳшатли жанглар бошланиб кетди. Йигитларимиз Ватан учун жон олиб, жон беришди, сўнгги патронлари қолгунча душман билан олишишди. Омон қолган бир неча жангчигина вақтинча чекиниб, ўрмонга кириб яширинишга мажбур бўлди.

Дом-дараксиз кунлар. Жангчилар шарққа ёриб ўтиш, ўз қисмларимизга қўшилиб олиш ҳаракатига тушишди. Кунларнинг бирида улар йўл чеккасидаги қандайдир ташландиқ уйда тунашди. Жуда чарчашган, оч-наҳор. Бирон егулик топиш умидида ҳамма ёқни алғов-далғов қилиб юборишди. Бир хумча қатиқдан бошқа ҳеч нарса топиб бўлмади. Эртаси эрталаб уйга соқоллари ўсган, қарашлари совуқ бир чол кириб келди. У одамларнинг аҳволига ачингандай эди.

— Юринглар,— деди уларнинг кимлигини суриштириб билгач,— сизларни яхшилаб овқатлантираман.

Чол хоин бўлиб чиқди. Жангчиларимизни тўғри немислар олдига бошлаб борди.

Тиконли сим билан ўралган лагерда жангчиларимиз юздан ортиқ эди. Кейинчалик уларни Уманга пиёда ҳайдашди. Сўнг поездда Винницага жўнатишди.

Кечаси йўлда ҳарбий асирларимиз вагон эшигини бузиб, ўқдек елиб бораётган поезддан сакраб тушиб қолишди. Шу тариқа фашистлар этиги топтаган Украина ерлари бўйлаб дарбадарлик бошланди.

Кунларнинг бирида ҳолдан тойган жангчилар сомон ғарами ёнида қаттиқ уйқуга кетишди. Полицайчилар уларни сезиб қолиб, қўлга туширди.

Яна Каменец-Подольск области. Яна қамоқ лагери. Кейинчалик Шепетовка, Бердичев ва пироварди Ровнога келиб қолишди. Ровнодан бир неча километр нарида ҳарбий асирларни катта йўл қурилишида ишлашга мажбур этишди. Фашистлар уларни заррача аяб ўтирмай, оч ва юпун кишиларни қиш изғиринида ишлатар, кечалари совуқ, туйнуклардан қор бўралаб турган баракларда туналарди. Лагердан бирон кимса қочиб кетмаган кун йўқ эди.

1942 йил қиш-қировли, зимистон февраль тунларининг бирида Деҳқонбой Қосимов ҳам концлагердан қочди. У босқинчиларга бўйин эгкандан кўра ўрмонда совуқ қотиб ўлишни афзал кўрди.

Қалин ўрмон ичида ёлғиз узоқ дайдиб юрди. Қаҳратон совуқ суяк-суягидан ўтиб кетганидан бутун вужуди безгак тутгандай титраб қақшарди. Қаттиқ совуқларга кўникмаган, уст-боши юпун Деҳқонбой ўшанда қандай қилиб омон қолганига ишонмайди. (Унинг оғир бод касали шундан бошланган).

Тақдирни қаранг, у кичик бир қишлоқ рўпарасидан чиқиб қолади. Оқсоч кекса кампир унга бошпана берди. Деҳқонбой анча вақт кампирникида яшаб, дармонга кирди. Сўнг шу ерда партизанлар билан танишиб, халқ қасоскорлари отрядига қўшилди.

МЕДВЕДЕВ ОТРЯДИДА

1942 йил майида Ровно яқинидаги Сарнен ўрмонларида полковник Дмитрий Николаевич Медведев раҳбарлигидаги биринчи партизан группаси ҳужумга ўтди. Бу отряд кейинчалик Ковпак, Сабуров, Федоров партизан қўшинлари каби катта шон-шуҳрат қозонди.

Ровно райони отряд учун бекорга танлаб олинмаганди. Немислар босиб олган Украина ерлари «пойтахти» Ровнода эди. Гитлернинг ноиби, империя комиссари Эрих Кох ўз рейхс комиссариати билан шу ерда жойлашганди. Немислар фронтдан анча олисдаги бу шаҳарда осойишта яшаймиз, деб ўйлашарди. Аммо, улар янглишганди. Халқ қасоскорлари кўринмас фронт бўйлаб аёвсиз жанг бошлаб юборишди.

Партизанлар лагерида чинакам жанговорона ҳаёт ҳукм сурарди. Одамлар ҳар куни разведкага жўнаб кетишар, Гитлер қўшинларининг ҳаракати ҳақида маълумотлар тўплашарди. Бу маълумотлар радио орқали зудлик билан Москвага жўнатиларди.

БЕК

ДЕҲҚОНБОЙ Қосимовни отрядда ҳамма «Бек» деб чақирарди. У разведкага бормаса-да, лекин ҳамма қўпорувчилик операцияларида фаол иштирок қиларди.

У биринчи жанговар топшириқни бундай эслайди:

— Биз қишлоқ йўлида пистирма қўйишимиз керак эди. Менга яна икки ўртоқни қўшиб беришди. Уччовлон ўрмонга кириб ғойиб бўлдик. Белгиланган манзилга етгач, йўл яхши кўриниб турадиган ерда қалин буталарни паноҳ олиб, яшириндик. Овчилардай анча вақт пайт пойлаб ётдик. Ниҳоят, «ўлжа» ҳам кўринди. Йўлдан немисларнинг катта бир отряди келарди. Улар жуда яқин келиб қолганда қўл пулемётим тепкисини босдим. Шерикларим милтиқлардан мерганлик билан ўқ узишарди. Саросимага тушган фашистлар йўлнинг икки томонига жони-пони чиқиб қоча бошлади. Лекин, бирontalари ҳам қасос ўқимиздан қочиб қутула олмади.

— Топшириқ бор, Бек, — деди бир куни Медведев. — Бу томонга Сталинградда ажали етмаган «қаҳрамонлар» дам олиб, даволангани келаяпти. Дам олиш қанақалигини бир кўрсатиб қўяйлик уларга.

Отряд шарқдан немис офицерларини олиб келаётган эшелонни «тэн-тамали» қаршилашга тайёргарлик кўрарди. Портлатувчилар группасига инженер Маликов бош эди. Группага Қосимов, Николай Фадеев, тажрибали миначи испан Хозе Гросслар кирганди. Отрядга эса Сергей Трофимович Стехов командирлик қиларди.

Партизанлар темирйўл ёқасида ўрнашишди. Қаттиқ шамол эсиб, йирик-йирик ҳўл қор ёғарди. Жангчилар тун бўйи изғирин совуқ ва захда ерга тўш уриб, пойлаб ётишди. Аммо состав кўринавермасди. Деҳқонбойнинг бели боддан зирқираб оғриса-да, чурқ этмасди. Қўлларида фонар тутган немис солдатлари — йўл кузатувчилар бир неча бор уёқдан бу ёққа ўтиб кетишди. Лекин, минани пайқашмади.

Тонг ёришишига ҳам оз қолди. Ортиқ кутиб бўлмасди. Энди кетишга отланишган ҳам эдики, олис-олисдан поезд келаётгани эшитилди. Ғилдиракларнинг тақир-туқиридан маълум бўлдики, немислар ҳийла ишлатишибди. Вагон ўтказиб юборилди. Кўп ўтмай бошқа состав кўзга кўринди. У ҳам бўш экан.

Учинчи поезд кўринди. Ғилдиракларнинг рельсга урилиб, парракдай чарх уриши баралла эшитилаяпти. Маликов шнурни силтаб юборди. Даҳшатли портлаш ер-кўкни ларзага келтирди...

ДЎСТЛАР

ОТРЯДДА ажойиб кишилар тўпланганди. Руслар, украинлар, бир неча испан ҳам бор эди.

Лагерда кўнгил очар тадбирлар ҳам ўтказилиб туриларди. Москвадан келувчилар отрядга, албатта, янги қўшиқ ҳадя этиб кетишарди.

Шундай концертлардан бири Деҳқонбойнинг яхши эсида. Ровнодан жасур разведкачимиз Николай Кузнецов меҳмон бўлиб келганди. У доим шаҳарда, немис офицери Пауль Зиберт номи билан яшарди. Онда-сонда лагерга келиб — кетиш унинг учун бамисоли байрам эди. Бу ерда у ёзилиб дам олар, дўстлари даврасида қувнаб кулишар, ҳазил-мутоиба айтишиб ўтирарди. Бу концертда Николай М. Горькийнинг «Бўрон қуши қўшиғи»ни зўр мароқ билан ўқиб берди.

Деҳқонбойнинг ҳам навбати келди. У Навоий ғазалларидан билганича бир неча байт ўқиди. Партизанлар Навоийни ҳеч қачон эшитишмаган. Мисралар янграган тил ҳам тушунарсиз эди. Лекин, шеърдаги оҳанг, гўзаллик ҳаммани мафтун этди. Деҳқонбой шарафига қарсаклар янгради.

Қосимов Николай Кузнецовни ўзига жуда яқин оларди. Николай ҳар гал лагерга келганда Деҳқонбой билан узоқ суҳбатлашиб ўтирар, юрти, оиласи ҳақида сўраб-суриштирарди. Бир куни у паришонхотир кўринган дўстининг елкасига аста қоқиб: «Ҳеч қиси йўқ, Бек. Ҳали биз сеникида, қуёшли Тошкентда меҳмон бўламиз», дегани сира ёдидан кўтарилмайди.

Лекин, афсус, шу орада ҳалок бўлди.

ДЕҲҚОНБОЙ Қосимов уста пазанда ҳам чиқиб қолди. У жангчилар ичида машҳур бўлиб кетди.

Партизанлар дастурхони мақташга арзигулик эмасди. Таомлар хили оз, жуда оддий эди. Бир куни бутун отряд ҳатто емишсиз ҳам қолди. Озиқ-овқат тугаганди.

— Нега энди тугайди? — ҳайрон бўлди Деҳқонбой. — Ана улар нима? — У ўтлоқда ёйилиб юрган отларга ишора қилди.

Қосимов хўжалик взводи командири олдига бориб, отлардан бирини сўйиб қази тайёрлашга рухсат сўради. У анча уринди. Қази тайёр бўлгач, бир бўлагини Медведевга келтириб берди.

— Таъмини кўринг-чи, ўртоқ полковник.

— Бек, — ҳайрон бўлди Дмитрий Николаевич, — бу шоҳона қолбасани қаердан олдинг?

— Олдин еб кўринг, кейин суриштирасиз.

Медведев мазасини тотгач, уни мақтади. Стеховни чақириб, унга ҳам бир бўлакчасини берди.

— Жуда ажойиб! — деди замполит.

— Қази! — деди Қосимов ва унинг қандай тайёрланиши ҳақида батафсил гапириб берди.

Шу-шу партизанлар Қосимов тайёрлаган қазиларни мамнуният билан таомил қилишадиган бўлишди.

Бу ҳам майли-я, Сарнен ўрмонларида қази машҳур Ковпакка ёқиб қолганига нима дейсиз! Воқеа шундай бўлган эди.

МАШҲУР партизанлар қўшинининг қўмондони Сидор Артемович Ковпак ўз отрядлари билан Ровно орқали Карпат томонга йўл оларди. Икки отряд жангчилари ўзаро учрашиб қолишди. Медведевчилар мезбон сифатида ковпакчиларни меҳмонга чорлашди.

— Бундай ажойиб колбасани қаердан олдинглар? — сўради Сидор Артемович.

— Ўзимиз тайёрлаяпмиз, ўзбекистонлик ажойиб пазандамиз бор, — деди Медведев.

Шу заҳоти Ковпак ўз йигитларидан бир нечасини чақириб, уларга Қосимовдан қази тайёрлашни ўрганишни буюрди. Деҳқонбой меҳмонларни жон-жон деб бу ҳунарга ўргатди.

СЎНГГИ ЖАНГЛАР

Ниҳоят, партизанлик ҳаёти ҳам тугади. Отряд партизанлари Совет Армияси жангчилари билан дийдор кўришди. Солдат погонларини таққан қасоскорлар энди Қизил аскарлар билан бирга жангга киришди. Деҳқонбой Қосимов ўқчи полкида миномётчи эди. У Румыния, Австрия, Чехословакия ва Венгрияни озод этиш жангларида фаол қатнашди.

Ўзбек йигити Деҳқонбой Қосимов шонли жанговар йўлни босиб ўтди. Ҳамшаҳримиз, жасур халқ қасоскори кўксини Қизил Юлдуз ордени, «Жасурлиги учун», II-даражали «Ватан уруши партизани», «Германия устидан қозонилган ғалаба учун» ва бошқа кўпгина жанговар медаллар безади.

* * *

...ДЕҲҚОНБОЙ ака ҳамон ҳаёл сурганча, чуқур ўйга толиб ўтирарди. Шу топда, қизиқ, у нималар ҳақида ўйлаяптийкин?! Наҳот ўша даҳшатли тун... Унга бош пана берган ўша муштипар она хотирасига келган бўлса. Ёхуд партизан отрядидаги қуролдош дўстларини соғиниб эслармикан?!

Ҳа, эсламай, соғинмай бўладими ахир. Николай дўсти омон бўлганда боғ эшигидан хандон солиб кириб келмасмиди ҳозир... Ана шулар боғбонни чуқур ўйга толдирган, тебранмас оғир карвон ҳаёллар бутун вужудини банд этган эди.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
Т. ҚОСИМОВ.
Пискент районидаги Свердлов номли колхоз.

Жаҳон янгиликлари

ЛУИС КОРВАЛАН ОЗОД ҚИЛИНСИН!

БУЭНОС-АЙРЕС, 4 май. (ТАСС). Сенатор, Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корваланга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилганлиги тўғрисидаги хабар Латин Америкаси мамлакатларида баланд руҳ билан кутиб олинди. Қитъанинг прогрессив жамоатчилиги халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун, ўз ватанининг мустақиллиги учун ҳормас-толмас кураши билан холис ниятли ҳамма кишиларнинг ҳурматига сазовор бўлган инсонни табрикламоқда.

Л. Корвалан зиндонда азобланмоқда. Фашистлар хунтаси 1973 йилда ҳокимиятни босиб олгач, тез орада Чили халқининг содиқ фарзандини қамоққа олди. Л. Корвалан Магеллан бўғозидаги тақир Досон оролига сургун қилинди, у ерда оғир шароитларда сақланди, сўнгра «Ритоке» қамоқ лагерига ўтказилди.

Бугунги кунда Латин Америкаси жамоатчилиги, бутун дунё прогрессив демократик кучлари халқаро Ленин мукофотининг лауреати зиндондан озод этилишини тобора қатъий талаб қилмоқдалар.

ТУРКИЯ ИШЧИ ПАРТИЯСИ ТИКЛАНДИ

АНҚАРА, 4 май. (ТАСС). Бу ерда Туркия ишчи партияси тикланганлиги эълон қилинди. 1971 йилда конституцион суднинг қарорига биноан бу партия тақиқланганди. Туркия ишчи партиясининг собиқ бош раиси Бехиже Бўрон революцион ишчи касаба союзлари конфедерациясининг ҳамда у билан алоқадор касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари, ишчилар шу партиядан парламентнинг собиқ бир неча депутати партия фаолияти тикланишининг ташаббусчилари бўлдилар.

Партиянинг уставида айтилишича, туркия ишчи партияси «меҳнаткашлар ҳамда ишчилар синфининг иттифоқчи группалари билан биргаликда қонуний йўл билан иш кўрувчи социалистик демократик мустақил сиёсий ташкилотдир».

Туркия ишчи партиясининг программасида партиянинг мақсадлари айтилади. Бу мақсад актив антиимпериалистик сиёсат ўтказиш, демократик ҳуқуқлар ва эркинликларни ривожлантириш, ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларнинг иқтисодий, социал ва маданий турмуш даражасини оширишдан иборат ва ҳоказо.

Бехиже Бўрон хоним партиянинг бош секретари қилиб сайланди.

АҚШ. Америка ўқитувчилари иш ҳақининг оширилиши, ишсизликни тугатиш учун жиддий кураш олиб бормоқдалар. Суратда: ўқитувчиларнинг оммавий ишдан бўшатилишига қарши норозилик пикетлари.

ЎЛКА ПАРЛАМЕНТЛАРИГА САЙЛОВ

БОНН, 4 май. (ТАСС). Бугун ғарбий Германиянинг катта ўлкаларидан бири — шимолий Рейн-Вестфалия ўлкасида Ландтаги (ўлка парламенти)га ҳамда коммунал-маъмурий органларга навбатдаги сайлов ўтказилмоқда. Айни маҳалда Саар ўлкасининг Ландтагига ҳам сайлов бўлади.

Маҳаллий кузатувчилар ва матбуот даставвал шимолий Рейн-Вестфалиядаги сайловга катта аҳамият бермоқда. Бу ерда 1,9 миллион киши, яъни ГФРдаги ҳамма сайловчиларнинг қарийб 25 процентни овоз бериш ҳуқуқига эга.

Шимолий Рейн-Вестфалияда бир томондан ҳукумат коалициясини ташкил этувчи Германия социал-демократик партияси билан эркин демократик партияси ва иккинчи томондан оппозициядаги христиан демократлар союзи партиялари ўртасида асосий кураш давом этмоқда.

Ҳар иккала ўлкада Германия Коммунистик партияси актив сайловолди кампаниясини олиб бормоқда. У ҳамма сайлов округларида ўз номзодларини кўрсатган.

ЛИССАБОНДАГИ МОЖАРО

ЛИССАБОН, 4 май (ТАСС). Португалия революцион кенгаши ва мувақкат ҳукумати Лиссабондаги Биринчи Май митинги чоғида юз берган можарони тергов қилиш тўғрисида фармойиш бердилар. Митингда Португалия президенти Кошта Гомеш ва Бош министр Васку Гонсалвиш нутқ сўзлагандилар.

Португалия Компартияси бугун баёнот эълон қилиб, тушинтирадики, социалистик партия раҳбарлари Биринчи Май митингида қатнашишлари учун икки шарт қўйган эдилар: митингга халқ-демократик партияси таклиф этилиши; сўл социалистик ҳаракат билан социалистик халқ фронти вакилларининг митингда сўзга чиқиш ва марказий минбарда бўлиш ҳуқуқидан маҳрум этишни шарт қилганлар. Социалистик партия қўйган шартлари бажарилгани тақдирдагина намойиш бошидан ўрин олишга розилик берганди.

Компартия Биринчи Май митингида республика президенти, бош министр ва қуролли кучлар ҳаракатининг бошқа раҳбарлари қатнашуви учун қийинчилик туғдирмаслик учун митингда сўзга чиқиш ҳуқуқидан воз кечишга қарор берган ва у ерда фақат уч нотиқ — республика президенти, бош министри ва бирлашган касаба союз маркази «Интерсиндикал» вакилигина сўзлашини таклиф қилганди.

Социалистик партия ана шу шартлар билан Биринчи Май митингида қатнашишга розилик берган ва митингни асосий ташкилотларидан бири бўлмиш «Интерсиндикал»га қийинчиликлар туғдирмасликни ваъда қилганди. Аммо воқеаларнинг бундан кейинги ривожи социалистик партия раҳбарларининг ваъдалари самимий эмаслигини кўрсатди, деб таъкидлайди ПКП. Шу партиянинг раҳбарлари келишиб олмай ўз намойишчилари йиғиладиган жойни ўзгартирдилар, умумий намойиш бошида боришдан воз кечдилар ва стадионнинг марказий минбаридаги жойларини келиб эгалламадилар.

МАУТХАУЗЕН МАХБУСЛАРИНИ ХОТИРЛАШ

ВЕНА, 5 май. (ТАСС). Ҳар йили май ойининг биринчи якшанбасида Европадаги кўпгина мамлакатлардан минглаб кишилар Маутхаузен қамоқ лагерида ҳалок бўлган маҳбуслар хотирасини эслагани бу ерга келадилар.

Маутхаузен лагерининг тарихи — Германия фашизми мудҳиш жиноятларининг инъикосидир. Лагерь очилганидан бери 122767 киши фожиона ҳалок бўлган. Шуларнинг ичида ҳар тўрт кишидан бири совет граждани бўлган.

Бу ерда бу сафарги учрашувга йиғилганлар орасида собиқ маҳбуслар, ҳалок бўлганлар ва азобланганлар хотирасини ёдлаб, фашизм устидан қозонилган шонли ғалаба юбилейини тантана билан нишонлайдилар.

Собиқ қамоқ лагери территориясида бўлган митингда Австрия президенти Р. Кирхшлегер нутқ сўзлади. У ўтмиш такрорланмаслиги учун куч-қувватларни бирлаштиришга даъват этди. Президент Европадаги мамлакатлар ўртасида яхши қўшничилик муносабатлари зарурлигини таъкидлади ва шу муносабат билан Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш иши нақадар муҳимлигини уқтириб ўтди.

Оржоникидзе районидаги кечки ишчи-ёшлар мактабида Улуғ Ватан уруши ветеранлари билан қизиқарли учрашув бўлиб ўтди. Учрашув қатнашчилари ёшларга совет халқининг уруш йилларида кўрсатган жасорати ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Суратда: Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, ўқитувчилар (чапдан ўнгга) Б. Ҳасанов, А. Анжиманбетов, Р. Доқибоев, А. Удачин, Т. Толипов, В. Густов, мактаб директори И. Нурматов, Э. Пирназаров ва М. Рихсиев ўртоқлар ўзаро суҳбатлашмоқдалар.

Ф. Абдурасулов фотоси.

БУЮК ҒАЛАБА АРАФАСИДА

ҚЎШИМЧА МАҲСУЛОТ

«Малика» тикувчилик фирмаси республикамиз пойтахтининг пешқадам корхоналаридан ҳисобланади. Унинг меҳнатсевар ишчи-хизматчилари давлат планларини муттасил ортиғи билан адо этмоқдалар, зиммага олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажармоқдалар.

Трикотажчилар 1 Май байрамини ҳам муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишди. КПСС Марказий Комитетининг байрам олди Чақириқларидан бениҳоя руҳланган, совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Буюк Ғалабасининг 30 йиллиги муносабати билан қаҳрамон шаҳарлар шарафига ўн кунликларни самарали ўтказаётган коллектив тўрт ойлик маҳсулот ишлаб чиқариш ва уни реализация қилиш планини зиёдаси билан адо этди.

Ой охиригача қўшимча ишлаб чиқарилган трикотаж буюмлари миқдори 600 минг сўмлик атрофида бўлди. Савдо шахобчаларига белгиланганидан ташқари ўнларча минг дона устки ва ички трикотаж кийимлари етказиб берилди.

ВОЛГАДАН БЕРЛИНГАЧА

Эл-юрт бошига оғир ташвиш тушган дастлабки кунлардаёқ пискентлик Михаил Калантаров кўпчилик қатори фронтга жўнади. У аввалига 89-ўзбек ўқчи бригадаси сафида душман билан жанг қилди. Лекин Сталинград фронтида Мамай қўрғони учун бўлган шиддатли жангни бир умр унутмайди. Негаки оддий солдат Михаил Калантаровнинг ёвуз душман билан шиддатли жангда юзма-юз келиши худди ана шу ерда бошланди. Қўрғонни мудофаа қила туриб немис армиясига қақшатқич зарба бераётган кўп сонли дивизиялар орасида генерал-лейтенант Горишний дивизияси ҳам бор эди. Муҳим ҳарбий истеҳкомни ҳимоя қилишдаги жасоратлари учун дивизиянинг жуда кўп жангчилари СССР орден ва медаллари билан мукофотланди. Михаил Калантаров ана шу жангда кўрсатган жасорати учун Олий Бош қўмондонликнинг ташаккурномасига сазовор бўлди, «Жасурлиги учун» медали билан мукофотланди. У кейинги жангларнинг бирида қаттиқ ярадор бўлиб госпиталга юборилди. Жангчи-пропагандист Михаил Калантаров 1942 йилда Сталинград учун бўлаётган шиддатли жанглар пайтида Коммунистик партия сафига кирди.

Сталинград ва Курск фронтларида Совет Қуролли Кучлари душман устидан катта ғалабага эришдилар. Шундан кейин Улуғ Ватан уруши фронтларида ғарбга томон ғолибона юриш бошланди. Пискентлик жангчи М. Калантаров Ватан ҳимояси йўлида жанг қилар экан, қанчадан-қанча шаҳар ва қишлоқларни озод этишда қатнашди, жуда кўп кишилар билан учрашди. Лекин юртдоши, ажойиб командир Собир Раҳимов билан бўлган учрашуви бир умр ёдида қолди.

— Воқеа шундай содир бўлган эди, — деб эслайди М. Калантаров, — 1944 йили генерал С. Раҳимов 37-гвардиячи дивизияга келиб Нарев дарёсини кечиб ўтиш операцияси билан шуғулланди. Бизнинг батареяга ҳам биринчилар қатори Наревнинг нариги қирғоғига кечиб ўтиш ва муҳим плацдармни эгаллаш вазифаси топширилган эди. Қўмондонликнинг бу муҳим топшириғи адо этилди. Шунда Собир аканинг жангчилар олдида сўзлаган гаплари ҳамон қулоғим олдида: «Йигитлар, биз фашист газандаларини беомон қириб олға томон бормоқдамиз. Уни ўз уясида, иблис қони тўкилган маконида сўзсиз таслим қиламиз. Тарихнинг зарҳал саҳифаларини тўлдираётган Қизил Армия жангчилари унга «Гитлерчи босқинчиларни ўз уясида таслим қилдик» деб ёзиб қўйишади.

Нарев операциясида қатнашган жангчилардан катта группаси мукофотларга сазовор бўлди. М. Калантаров шу жангда кўрсатган жасорати учун «Қизил Юлдуз» ордени билан мукофотланди. Пискентлик жангчи сўнгра Польша тупроғини босқинчилардан озод этишда жанг қилди. Берлинга кириб борди. Пискентда ҳарбий шинель кийган артиллерияч жангчи Рейхстагда ғалаба байроғини мағрур қадаган совет жангчилари сафида бор эди.

Халқ маорифининг жонкуяр ходими, моҳир педагог М. Калантаров урушдан қайтгач яна ўз севимли касбида ишлай бошлади. Мана 30 йилдирки у ёшларга таълим бериб устозлик қилиб келмоқда. Жанговар ва меҳнат ордени ҳамда медаллари эгаси, актив жамоатчи М. Калантаров Собир Раҳимов районидаги 46-ўрта мактабнинг директори бўлиб ишламоқда.

Х. УМАРОВ.

ОЛМАЛИК ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Кончилар ва металлурглар шаҳри Олмалиқ тобора кенгайиб чирой очиб бормоқда. Кенг, равон проспектлар, сўлим хиёбонлар шаҳар ҳуснига ҳусн қўшиб турибди. Олмалиқликлар ўз шаҳарларини яна ҳам ободонлаштириш ишларини авж олдириб юборганлар.

Суратда: шаҳар кўчаларидан бири.

А. Аракелян фотоси.

МАРДЛИК МАДҲИ

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Мактублар... Турли кишилар, турли тақдирлар ҳақида ҳикоя қилувчи хатлар редакциямизга бетўхтов келиб турибди. Хат муаллифлари ҳам турли касб-кордаги кишилар. Лекин, хатлар мавзуи бир хил — уруш мавзуи, ғалаба мавзуи.

«Урушга Облиқ қишлоғидан йўл олган Раим Мадоров, — деб ёзади жамоатчи мухбир **Э. Қодиров,** — қуролдошлари орасида «Лочин» деб ном таратган эди. У ўзининг «Максимка» пулеметидан душманга даҳшат солар, энг оғир вазиятларда ҳам ғолиб чиқарди». «Лочин» сарлавҳали бу лавҳа Қизил Юлдуз ордени кавалери Раим ака Мадоровнинг жанговар йўли ҳақида ҳикоя қилади.

«Сен баҳорни соғинмадингми?» Пискентлик газетхон **М. Соиповнинг** редакциямизга ёзиб юборган очерки шундай деб номланган. Пискентлик Бердиқул Данаев Ленинград мудофаасида турган минглаб жангчиларнинг бири эди. У Ленин шаҳри атрофидаги кўпгина қишлоқ ва шаҳарларни озод этишда қатнашган, жанговар мукофотлар билан тақдирланган.

Оҳангаронлик **О. Хушназаров,** ўртачирчиқлик **Б. Баҳромов,** бўкалик **М. Порсихонов,** бекободлик **Р. Юнусалиевлар** ҳам Ватан озодлиги ва мустақиллиги учун курашган ҳамқишлоқлари тўғрисида зўр ҳаяжон билан ёзадилар.

Редакцияга келаётган хатлар ичида ўзининг тинч, фидокорона меҳнати билан Ғалаба ишига ҳисса қўшган кишилар тўғрисидаги ҳикоялар ҳам оз эмас.

«Улуғ Ватан уруши бошланганда Сайтиву буви 67 ёшда эдилар, — деб ёзади Сижжак қишлоғидан **Ф. Аҳмедов.** — Икки ўғил Ватан мудофаасига отланди. Қолган олти фарзандига бош бўлиб, она далага чиқди, ер ҳайдади, буғдой экди. Хуллас, нима юмуш бўлса ҳаммасини бажарди. Сайтиву буви ўша йили колхоз правлениесидан бир қути уруғ олиб, 120 килограмм пилла етиштириб берди. Бу ўша пайтда чинакам жасорат эди».

Чирчиқлик **О. Левак** «Ўзбекхиммаш» заводи комсомолларининг ўша машаққатли йиллардаги меҳнатлари ҳақида ёзиб юборган. «...Қаршимда элликлардан ошган, истараси иссиқ, сочларига оқ оралаган бир киши ўтирибди. У кўзларини бир нуқтага тикканича, жангу-жадалда ўтган ёшлиги ҳақида ҳикоя қилмоқда» — тошкентлик **С. Ҳасановнинг** «Дивизия врачи» сарлавҳали лавҳаси шундай бошланади. Муаллиф Ўрта Осиё педиатрия институти хирургия кафедрасининг доценти Карим Қаюмовнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги хизматлари билан бир қаторда кейинги йиллардаги ишларини ҳам тилга олади. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач Қ. Қаюмов жамоат ишларида ҳам актив иштирок этмоқда. У республика «Билим» жамияти уюштираётган турли мавзудаги анжуманларда доклад ва лекциялар ўқийди, меҳнаткашлар орасида профилактика ишлари олиб боради.

Тошкентлик студент **Т. Миралиев,** ўртачирчиқлик **П. Тожиева,** паркентлик **Т. Дўстматов** ва бошқалар ҳам ўз қаҳрамонлари тўғрисида қалб қўри билан суғорилган сатрларни ёзиб юборишган.

Улуғ Ватан урушида немис фашизми устидан қозонилган ғалабанинг 30 йиллигига қизғин тайёргарлик кетаётган ҳозирги пайтда уруш қатнашчилари билан учрашувлар ўтказилмоқда. Редакциямизга шундай учрашувлар тўғрисидаги хабарлар ҳам келиб турипти. Тошкентлик **М. Ғаффоров,** янгийўллик **М. Қодиралиева** ва бошқалар ветеранлар билан бўлган учрашувлар ҳақида хабар беришган.

Улуғ Ватан урушида аёлларимиз ҳам йигитлар билан бир сафда туриб жанг қилганлар. Ана шундай аёллардан бири оққўрғонлик Рихси Мўминовадир. Унинг жанговар йўли ҳақида бизга **М. Тожибоева** ҳамда **С. Қўзневалар** ёзиб юборишган.

Бир сафда туриб жанг қилган дўстинг билан орадан ўттиз йил ўтгач кўришиш қанчалик ҳаяжонли бўладц. Оққўрғонлик уруш ветерани Усмон **Мусоқов** қуролдош дўсти Самад Санақуловни тасодифан учратиб қолганлиги тўғрисида севинч билан ёзади.

Сурхондарё область Шеробод районидаги «Коммунизм» совхозида истиқомат қилувчи Иброҳим **Давлатов** эса тошкентлик полкдоши Усмон Юсупалиевни излаётганлигини хабар қилади.

Ҳурматли Усмон ака! Дўстингиз сиз билан учрашишга ошиқмоқда. Ўзингиз ҳақингизда хабар қилинг.

Мактублар... Уларнинг кети узилмайди. Редакциямиз олаётган хатлардан жойларда муҳим сана — Буюк Ғалабанинг 30 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилаётганлиги яққол сезилиб турипти.

ҚУРОЛ ВА ҚАЛАМ УШЛАБ

... 1942 йилнинг охирлари. Шамол аралаш учқунланган қор юзкўзларни ялар, бурун-қулоқларни чимчиларди. Алоҳида артиллерия бригадасининг разведкачиси ефрейтор Султон ҳозиргина зах пистирмадан қайтди ва ертўладаги «буржуйка» тафтида қўлларини уқалаб, хира чироқ шуъласига мосланиб, одатдагича шеър машқ қила бошлади.

Ўшанда Султон Акбарий ўн тўққиз ёшли бўз йигит эди. Шинель кийганига қадар полиграфия комбинатида ҳарф терувчи, корректор, Калинин, Мирзачўл, Чиноз районларида «Колхоз турмуши», «Колхоз меҳнати», «Ленин байроғи» газеталарининг адабий ходими, бўлим мудири, саркотиб бўлиб ишлаб юрганида ҳавас-кор шоирликнинг маълум амалий мактабини ўтаган эмасми, дарров қўлига қалам олди ва «Фронт оқшоми» деган шеър ёзди. Шеърни икки нусхада кўчириб, бирини Тошкент шаҳрида кеча-ю кундуз ёлғиз ўғлини дуо қилиб ўтирган волидаи муҳаррамасига, иккинчисини «Қизил Ўзбекистон» газетасига юборди. Шеър газетада босилиб чиқди.

Бу ер фронт, тинчлик файзи йўқ,
Олов, даҳшат... беҳузур кеча.
Ернинг қатиғини ўйнатиб,
Тўплар тиним билмайди пича.
Оқшомнинг ҳеч фарқига бормай,
Самолётлар уча беради.
Қизил, яшил ракета кўкда,
Мудроқ тунда ҳужум боради.
Бу ернинг шом, саҳарида ҳам
Ғалабани пиширар мардлар.
Кимки, Ватан шонини қалбан
Ҳалолласа. кўрмагай дардлар.
Мен яшайман интизор бўлиб
Улуғ куннинг шан оқшомига.
Уч майини, дўстлар, лиммо-лим
Тўлдирайлик кўнгил жомига.

Султон Акбарий урушнинг охиригача Ҳаракатдаги армияда бўлди. У окоп ва ер тўлаларда ҳам мард ўзбек йигитларининг қаҳрамонликларини улуғловчи шеър ёзишни, хабар, лавҳа, очерклар машқ қилишни тарк этмади. Унинг шеърлари ўша давр адабиётининг лейтмотиви бўлган ватанпарварлик ғояси ифодаланганлиги билан самимий ва руҳбахшдир.

Чунончи, унинг «Тинчликни олқишлайман» китобини олайлик. Китоб публицистик мақолалар мажмуаси бўлиб, уларда уруш лаънатланган, тинчлик элчиси — чинни кабутар олқишланган. Халқлар иродаси, хоҳиши, муҳаббати — тинчлик темаси Султон Акбарийнинг сўнгги йилларда эълон қилинган «Майимиз-муаззамдир», «Асримизнинг соҳибдавлати», «Авлодлар қўшиғи», «Мирзачўл дафтари», «Гирдоб», «Менинг маҳаллам», «Кўнгил оҳанглари», «Меҳригиё», «Уч достон», «Одамнинг изи» каби асарларида яна ҳам кенгайди, чуқурлашди.

Султон Акбарийнинг урушдан сўнгги ўзбек адабиётида очерк жанрини ривожлантиришда ҳам арзирли ҳиссаси бор. У 1947 йилда Чоржўй-Қўнғирот темир йўл қурилишига боради, саҳрода қурувчилар билан суҳбатлашади, Чоржўйдан Урганчгача Қорақумни яёв босиб ўтади. Хоразм халқининг урушдан сўнгги тинч, мардонавор меҳнатларини кўради, урф-одати, нақл-эртаги билан танишади. Сўнг «Қизил Ўзбекистон» газетасининг 1947 йил 20-21 сонларида босилиб чиққан «Хоразмдан хатлар» очеркини ёзади.

Султон Акбарий фақат йўл очерклари билангина эмас, балки қишлоқ хўжалик мавзуларидаги проблематик очерклари билан ҳам ўқувчиларга таниш. «Ҳаёт тақозоси», «Фаровонлик ижодкорлари», «Улкан хирмон», «Бадавлат куз келди», «У ҳаётни севади», «Барака чашмаларида», «Фан ва ҳаёт» каби очерклари прогрессив янгиликларни ўз вақтида маъқуллаб кўтариб чиққанлиги билан қимматлидир.

С. Акбарийнинг очерк ва публицистикада орттирган ижодий тажрибалари «Устоз» номли хроникал-романга қўл уришига имкон берди. Асар биринчи ўзбек фан доктори, Академиямизнинг биринчи президенти, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Қори-Ниёзий ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилади.

Султон Акбарий ҳамон жанговар постда. Қарийб саккиз йилдирки, «Ўқитувчилар газетаси» муҳарриринииг ўринбосари.

Шоир Буюк ғалабанинг ўттиз йиллигига бағишлаб «Қон ва шон» деб номланган шеърий романини ёзиб тугатди.

Улуғ Ватан уруши даврида тўрт йил бўз шинелда душманга қарши ҳам найза, ҳам қалам билан курашган севимли адибимизни яқинлашиб келаётган буюк ғалаба байрами билан табриклаймиз, ҳаётида, ижодида муваффақиятлар тилаймиз.

Ў. НУРМУҲАМЕДОВ.

* * *

Қуйида жангчи шоир — Султон Акбарийнинг фронтда ёзилган шеърларидан айримларини ўқийсиз.

МЕН ЖАНГЧИМАН

Мен жангчиман, жанг тўлқинида,
Ғалабанинг қутлуғ кунида,
Ошатмайман ризқимни ёвга,
Қорабайир йўрға бедовга —
Миниб, шўх Дон казаги каби,
Еламан ўт бўлиб жанг сари.
Мен жангчиман, кўк сағрида ҳам
Пўртанали сув барида ҳам,
Ёвга қарши жанг қилоламан,
Душман ҳолин танг қилоламан.
Мен жангчиман, йўлбарс измимда,
Тоғлар ҳам тиз чўкар азмимда.
Чиниқаман ўт фронтида,
Қасос янграр йигит ондида,
Менг жангчиман, эрк нури порлар,
Доҳим қатъий курашга чорлар.
Фашистлардан олур ўчим бор
Билагимда эрлик кучим бор
Елкадошлар, отланинг жангга!
Зафар сари, ботланинг жангга!

УВОЛ ДЕМА

Чинордек кўп яшамоқ
Насиба бўлса менга,
Юрагимни берардим
Суюкли жонон, сенга.
Йўқ, йўқ, увол дема ҳеч —
Ватан ишқида ўлсам!
Душманни қириб ташлаб,
Жанг селида бўғилсам,
Навқирон йигитлигим
Фаслида ҳалок бўлсам!

ҲАР ТЎҒРИДА

АВАРИЯНИНГ ОЛДИНИ ОЛИБ...

Англиядаги «Бритиш Лейланд» фирмаси автомашиналарда ўрнатиш учун бурилувчи буфер чиқариб, синаб кўрди. Буфер пиёдалар, айниқса болаларни бахтсиз ҳодисалардан асраб қолишда қўл келади.

Машина буфери одамга тегиб кетиши билан уни аста юқори кўтаради, олдинги кўндаланг штанга ҳам кўтарилиб, йўловчининг оёғи ғилдирак остида қолишидан сақлаб қолади. Бу мослама айниқса машина тезлиги 35 километрдан ошмаган ҳолларда энг кўп самара беради.

СИГАРЕТА ВА ИНФАРКТ

Сигарета чекиш оқибатида юрак томирлари кенгайиб, инфарктга олиб келиши статистик маълумотлар билан тўла тасдиқланган. Аммо, бу жараённинг қандай содир бўлиши шу пайтгача номаълум эди.

АҚШ врачи Левин шуни исботладики, сигарета узоқ сўриб чекилганидан сўнг қонга қўшиладиган никотин моддаси қон пластинка (тромбоцит)ларининг бир-бирига ёпишиб, қоннинг қуюқланиши ҳамда томирларда тромблар пайдо бўлишини кескин кўпайтирар экан.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9 МАЙ КЕЧ СОАТ 8 ДА
10 МАЙ КУНДУЗ СОАТ 4 ДА

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ, ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ХАЛҚ АРТИСТИ

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ

ҚИЗЛАРХОН ДУСТМУҲАМЕДОВА

Солистлар: Дадахон ҲАСАНОВ, Сора ШУКУРОВА, Гулнора АЪЗАМОВА, Азиза ТУЛАГАНОВА, Муборак МАМАРАСУЛОВА, Абдуқодир ЮСУПОВ, Ғуломжон ДАДАХОНОВ, Ҳасан КАРИМОВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан сотилади.

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ УЛУҒ ВАТАН УРУШИДА ҚОЗОНГАН ҒАЛАБАСИНИНГ 30 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНАДИ

СССР Давлат мукофотларининг лауреати АНАТОЛИЙ СОФРОНОВ асари.

АСҚАД МУХТОР таржимаси

«ПЎРТАНА»

2 пардали драма.

Спектаклнинг бадиий раҳбари — Украина ССР халқ артисти В. И. НЕНАШЕВ.

Саҳнага қўювчи режиссёр — Р. ҲАМИДОВ.

Рассом — Г. БРИМ.

Композитор — Украина ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Д. КЛЕБАНОВ.

Режиссёр ассистентлари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Е. АҲМЕДОВ ва артист С. УМАРОВ.

Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Н. ГИНЗБУРГ.

Спектаклда: СССР халқ артистлари — С. ЭШОНТУРАЕВА, Н. РАҲИМОВ, О. ХУЖАЕВ;

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: Т. АЗИЗОВ, Е. АҲМЕДОВ, З. МУҲАММАДЖОНОВ, А. ТУРДИЕВ;

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: С. НОРБОЕВА, М. ОРИПОВ, П. САИДҚОСИМОВ, Т. ХОНТУРАЕЕ;

Артистлар: Н. АЛИМОВ, Қ. АБДУРАҲМОНОВ, Г. ЗОКИРОВА, Ж. ЗОКИРОВ, Т. КАРИМОВ, Э. КОМИЛОВ, Т. МУМИНОВ, Х. НУРМАТОВ, Х. САЪДУЛЛАЕВ, Е. САЪДУЛЛАЕВ, Е. САЪДИЕВ, С. УМАРОВ ва бошқалар қатнашадилар.

КИНО

Аланга — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 20.00), «ЧАЙКА» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45).

Герцог Боб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Нормандия-неман — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда).

Беозор қотиллар — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қизлар — оналар — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Паролни айт — «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 7 V да Комиссия.

Ўзбек Совет Энциклопедияси Бош редакцияси маъмурияти ва жамоат ташкилотлари экономика илмий редакциясининг мудири, экономика фанлари кандидати М. Баратовага онаси

Сейсеп
БЕКАЛИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

СПОРТ

МОНРЕАЛГА БОРИШ УЧУН

Эртага Югославиянинг Баня-Лука шаҳрида Югославия ва Совет Иттифоқи терма командалари ўртасида Монреал олимпиадасида қатнашиш ҳуқуқини олиш учун дастлабки саралаш матчи ўтказилади. СССР олимпия терма командасига К. Бесков, Н. Гуляев ва Н. Старостинлар раҳбарлик қилишмоқда.

Олимпия саралаш матчида қатнашиш учун 16 футболчи Югославияга жўнаб кетди. Булар — дарвозабонлар Прохоров ва Дарвин, майдон ўйинчилари Букиевский, Осянин, Ольшанский, Ловчев, Булгаков, Папаев, Гладилин, Минаев (ҳаммаси «Спартак»дан), москвалик автозаводчилар Максименков ҳамда Ликинов, ЦСКА футболчиси Худиев, москвалик динамочи Павленко ва унинг тбилисилик клубдоши М. Мачаидзе ҳамда киевлик Трошкинлардир.

Командамиз Европа командалари финалга оладиган тўрт йўлланмадан бирини қўлга киритиш учун Югославия терма командасини (жавоб матчи 21 майда СССРда бўлади), кейин эса икки даврали турнирда Исландия командасини ҳамда Финляндия — Норвегия учрашувининг ғолибини мағлубиятга учратиши керак.

ПОЛВОНЛАРИМИЗ МУВАФФАҚИЯТИ

ГФРнинг Людвигсхафен шаҳрида бўлиб ўтган эркин кураш бўйича Европа чемпионатида Совет Иттифоқи терма командаси катта муваффақиятга эришди. Курашчиларимиз турнирни зўр маҳорат билан ўтказиб олтита олтин, учта бронза медалини қўлга киритдилар ва умумкоманда ҳисобидаги ғалаба учун асосий совринга сазовор бўлдилар.

Ўз вазн категорияларида махачкалаликлар Арсен Алахвердиев, Владимир Юмин ва Ихак Гайдарбеков, киевлик Павел Пинегин, Красноярск вакили Иван Яригин ва оржоникидзелик Сослан Андиевлар фахрий шохсупа тўрига кўтарилишди. Бронза мукофотини эса Ф. Баумбах, З. Абулбеков, Ф. Суриковлар қўлга киритишди.

ГИМНАСТИКА БАҲСИДА

Норвегиянинг Шиен шаҳрида бўлиб ўтган Европа гимнастика чемпионатида чимкентлик 17 ёшли студент Нелли Ким катта кумуш медални қўлга киритди. У кўпкурашда ҳаммаси бўлиб 38,58 балл тўплади.

Чемпионлик унвонини эса Румыния вакили 13 ёшли Надя Команечига насиб бўлди. Учинчи совринли ўринни Германия Демократик Республикаси спортчиси Ханнелора Цинка ишғол қилди.

Эндиликда Европанинг эксчемпиони бўлиб қолган ростовлик Людмила Турищева елкасида жиддий жароҳати борлиги туфайли яхши мусобақалаша олмади. У ҳаммаси бўлиб 37,90 балл жамғарди ва тўртинчи ўринни эгаллади.

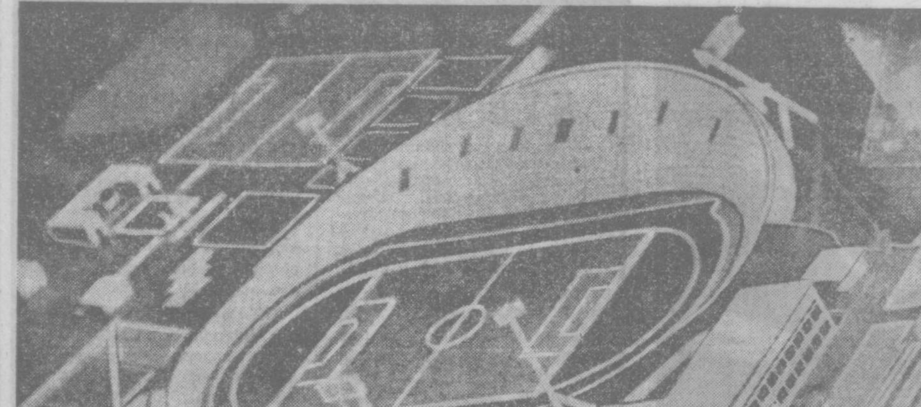

Тошкентдаги «Спартак» стадионини реконструкция қилишга қарор қилинди 13 минг ўринли стадионда спортчилар учун ҳам, томошабинлар учун ҳам барча қулайликлар яратилади. Суратда: «Спартак» стадионининг макети. Р. Шамсутдинов фотоси. (ЎзТАГ).

НАМУНАЛИ ЁТОҚХОНА

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети қошидаги «Аспирантлар уйи»да ҳам кўкламги ишлар бошлаб юборилди. Шу кунларда ён-атрофларда яшил ихоталар, мевали ва манзарали дарахт гул кўчатлари экилмоқда.

Бу ерда Афғонистон, Ҳиндистон, Индонезия, Вьетнам, ГДР каби бир қанча чет мамлакатлардан келган студент, аспирант ва стажерлар 350 дан ортиқ кишини ташкил қилади. Ётоқхонада ўқиш ва илмий ишдан кейин мириқиб дам олиш учун яхши шароит мавжуд. Ўқиш заллари, маданий ҳордиқ хоналари, радио, телевизор, пианино ва бошқалар чет эллик аспирантлар ихтиёрида.

— Ётоқхонамизнинг намунали, озода ва шинам бўлишига университет ректорати, партия ва касаба союз комитетлари, айниқса хўжалик ишлари мудири ўртоқ В. А. Беляев яқиндан ёрдам бермоқда, — дейди ётоқхона мудири ўртоқ Малик Ғаниев биз билан суҳбатда.

Ш. БЕКМИРЗАЕВА.

Редактор А. ИСМОИЛОВ

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, №26. ТЕЛЕФОНЛАР

Коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Эълонлар — 338142.

Р—03411. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64634. Б—2468.